

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY BIELSK PODLASKI NA LATA 2019-2023

Opracowanie:

TOMAS *Consulting*
CENTRUM OBSŁUGI BIZNESU

Tomas Consulting S.A.

Ul. Lniana 41

15-665 Białystok

Telefon: 85 652 55 10

E-mail: sekretariat@tomasconsulting.com

1. Spis treści

1.	WPROWADZENIE	5
1.1.	Wstęp	5
1.2.	Słowniczek pojęć	5
1.3.	Podstawa prawna	6
2.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY BIELSK PODLASKI	8
3.	METODA BADAŃ.....	18
3.1.	Zakres badań i analiz	18
4.	METODOLOGIA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI.....	19
5.	OBSZAR ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI	24
6.	POGŁĘBIONA ANALIZA OBSZARU REWITALIZACJI	41
6.1.	Sfera społeczna.....	41
6.2.	Sfera gospodarcza	44
6.3.	Sfera środowiskowa	46
6.4.	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	47
6.5.	Sfera techniczna	49
7.	ZIDENTYFIKOWANE POTRZEBY.....	51
8.	WIZJA I CELE PROGRAMU REWITALIZACJI.....	55
9.	POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY.....	57
10.	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	59
10.1.	Przedsięwzięcia podstawowe.....	59
10.2.	Przedsięwzięcia uzupełniające	78
11.	KOMPLEMENTARNOŚĆ REWITALIZACJI.....	82
11.1.	Komplementarność problemowa.....	82
11.2.	Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	82
11.3.	Komplementarność międzyokresowa	83
11.4.	Komplementarność źródeł finansowania.....	87
11.5.	Komplementarność przestrzenna	87
12.	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM DZIAŁAŃ ORAZ SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	87
13.	PARTYCYPACJA SPOŁECZNA	89
14.	ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	90
15.	MONITORING LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	91

15.1.	Wskaźniki monitorowania	92
15.2.	System wprowadzania modyfikacji Programu	93
16.	OCENA STOPNIA REALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	93
17.	SPIS RYSUNKÓW.....	95
18.	SPIS TABEL	95
19.	LISTA ZAŁĄCZNIKÓW	95

1. WPROWADZENIE

1.1 Wstęp

Gmina Bielsk Podlaski przystąpiła do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Dokument będzie koncentrować się na najbardziej problemowych (zdegradowanych) obszarach gminy oraz przedstawiać będzie spójną wizję obszaru zdegradowanego po wyjściu z kryzysu. Program będzie stanowić podstawę do pozyskiwania środków europejskich na działania związane z rewitalizacją obszarów problemowych gminy.

Program Rewitalizacji jest wieloletnim programem obejmującym działania w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej, zmierzających do wyprowadzenia zidentyfikowanych obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Celem Programu Rewitalizacji jest opracowanie planów realizacji konkretnych działań rewitalizacyjnych, które poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki pomogą w wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego analizowanego obszaru zdegradowanego.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023 został opracowany zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* Ministra Rozwoju z 2 sierpnia 2016 r. (Wytyczne).

1.2. Słowniczek pojęć

Poniżej zaprezentowano najistotniejsze zagadnienia związane z przedmiotowym opracowaniem, zgodnie z *Wytycznymi*:

1) **Rewitalizacja** - to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe, integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.

2) **Obszar zdegradowany** - obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

3) **Obszar rewitalizacji** - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym

podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

4) **Program rewitalizacji** - inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

5) **Projekt rewitalizacyjny** – projekt wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego.

1.3. Podstawa prawna

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023 opracowany został w oparciu o art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) oraz w zgodzie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* Ministra Rozwoju z 2 sierpnia 2016 r.

Opracowany dokument w pełni odpowiada wymogom zawartym w *Wytycznych*, odnośnie zawartości programów rewitalizacji zaprezentowanym w wytycznych Ministra Rozwoju.

Zgodnie z wyżej wymienionym dokumentem, do prowadzenia rewitalizacji potrzebne są:

1. uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
2. pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe;
3. ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
4. właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
5. zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;
6. koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
7. realizacja wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnej zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Ponadto w dokumencie określono elementy, z których musi składać się program rewitalizacji. Są to:

1. opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy;
2. diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych;
3. zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia;
4. wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji);
5. cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk;
6. lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji;
7. charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową;
8. mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji;
9. indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć, o których mowa w punkcie 6 i 7, z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE);
10. mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji;
11. system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji;
12. system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.

Zgodnie z Art. 52. 1. Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1398 z 2019 r. poz. 730) „Do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji.” Przyjęty na potrzeby niniejszego opracowania okres obowiązywania Lokalnego Programu Realizacji Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023 mieści się zatem w ramach czasowych określonych wspomnianą ustawą.

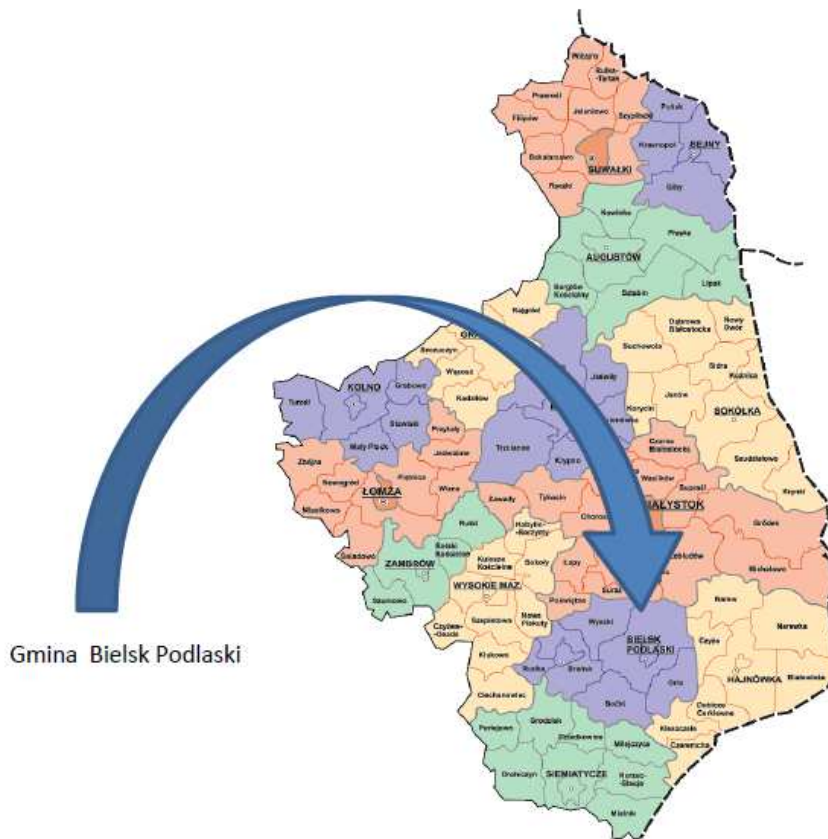

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY BIELSK PODLASKI

Położenie

Gmina Bielsk Podlaski to gmina wiejska położona w północno-wschodniej części Polski, w południowej części województwa podlaskiego, w powiecie bielskim.

Rysunek 1 Położenie Gminy Bielsk Podlaski na tle województwa podlaskiego

Źródło: PROGRAM ROZWOJU LOKALNEGO GMINY BIELSK PODLASKI

Rysunek 2 Położenie Gminy Bielsk Podlaski na tle powiatu bielskiego.

Źródło: www.gminy.pl.

Gmina otacza swoim terytorium obszar miasta Bielsk Podlaski i graniczy z:

- od północy graniczy z gminami Juchnowiec Kościelny i Zabłudów,
- od północnego – wschodu z gminą Narew,
- od wschodu graniczy z gminą Czyże,
- od południowego wschodu z gminą Orla,
- z południa z gminą Boćki,
- od południowego - zachodu z gminą Brańsk,
- a od północnego – zachodu z gminą Wyszki.¹

Geograficznie obszar gminy leży w zachodniej części prowincji Niżu Wschodniobałtycko - Białoruskiego, podprowincji Wysoczyzna Podlasko-Białoruska, makroregionu Niziny Północnopodlaskiej w centralnej części mezoregionu Równiny Bielskiej oraz częściowo w Dolinie Górnej Narwi w zlewniach rzek Narew i Bug.

¹ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Bielsk Podlaski do 2020 roku

Gmina Bielsk Podlaski zajmuje obszar o powierzchni 429,94 km² (31% powierzchni powiatu). Siedziba władz gminnych mieści się w Bielsku Podlaskim. W granicach administracyjnych gminy znajduje się 61 miejscowości, które są podzielone na 52 sołectw:

1. Augustowo,
2. Bańki,
3. Bolesty,
4. Brześcianka,
5. Chraboły
6. Deniski,
7. Dubiażyn; Podbiele,
8. Grabowiec,
9. Haćki,
10. Hołody,
11. Hryniewiczze Duże,
12. Hryniewiczze Małe; Rzepniewo,
13. Husaki,
14. Knorozy,
15. Knorydy,
16. Kotły; Biała; Orlanka,
17. Kozły; Rajki,
18. Koźyno; Stupniki,
19. Krzywa,
20. Lewki,
21. Łoknica,
22. Łubin Kościelny,
23. Łubin Rudoły,
24. Malinowo,
25. Mięgisze,
26. Mokre,
27. Nałogi,
28. Ogrodniki,
29. Orzechowicze,
30. Parcewo,
31. Pasynki,
32. Pietrzykowo -Gołąbki ; Pietrzykowo-Wyszki,
33. Piliki; Dobromil,
34. Pilipki,
35. Płoski,
36. Plutycze; Jacewicze,
37. Proniewiczze,
38. Rajsk,
39. Saki,
40. Sierakowizna,
41. Skrzypki Duże,
42. Skrzypki Małe,
43. Sobótka,
44. Stołowacz,
45. Stryki,
46. Szastały,
47. Treszczotki,
48. Truski,
49. Widowo,
50. Woronie,
51. Zawady,
52. Zubowo²

Historia

Organizacja administracyjno-terytorialna na obszarze obecnej gminy bielskiej ukształtowała się w późnym średniowieczu. Wschodnia część gminy była osiadła głównie przez ludność chłopską pochodzenia ruskiego, ale też i przez bojarów litewsko-ruskich (Bańki, Hryniewiczze, Saki). Tutaj pełne ukształtowanie sieci osadniczej nastąpiło w XV i XVI w. Zachodnia część obecnej gminy bielskiej to obszar osadnictwa polskiego z końca XIV i I połowy XV w. Tutaj zamieszkała drobna szlachta mazowiecka (Bolesty, Malinowo, Pietrzykowo, Rzepniewo, Skrzypki, Truski, Zawady). Zamożniejsza szlachta posiadała całe wsie i wznosiła swe dwory w miejscowościach: Brześcianka, Lewki, Łoknica, Łubin, Sobótka, Studziwody, Szumki, Woronie i in.

---

² http://www.bielskpodlaski.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=3&menu=15&strona=1

Pierwsze jednostki osadnicze i gospodarcze były związane z ośrodkiem grodowym w Bielsku. W XVI-XVIII w. miasto to było siedzibą starostwa niegrodowego, podzielonego na wójtostwa i folwarki skupiające ponad 40 wsi (folwark Hołowiesk: Gredele, Grabowiec i Piliki; folwark Stołowacz: Chraboły, Deniski, Haćki, Husaki, Nałogi, Orzechowicze, Ploski, Proniewiczze, Plutycze, Rajska i in.; folwark Użyki: Hołody, Knorozy, Kotły, Łoknica – tutaj niegdyś stała cerkiew, Pasynki, Saki, Zubowo i in.). W 1580 r. starostwo, z centralnym ośrodkiem w Hołowiesku, obejmowało ponad 1200 włók osiadłych oraz 50 najemnych i 50 pustych. Na terenie starostwa było też 20 kół młyńskich i barcie.

Obecnie niektóre wsie byłego starostwa znajdują się na terenie gmin: Zabłudów, Wyszki, Czyże i Juchnowiec Kościelny. Współczesna gmina Bielsk Podlaski skupia ponadto sześć wsi przynależących niegdyś do miasta: Augustowo, Stryki (Młodzianowo), Szastały (Koszczyno), Widowo (Stanisławowo), Parcewo (Piotrowo) i Spiczki. W I połowie XVII w. wójt bielski Jan Lubmajer na zakupionych od miasta gruntach założył folwark, zwany od jego nazwiska Lubmajerowizną. Lustracja starostwa bielskiego z 1664 r. informuje, że „potop” szwedzki i inkursja moskiewska doprowadziły do całkowitej ruiny całą ekonomię.

Z Hryniewicz Dużych pochodził Ignacy Daniłowicz (1788-1845), profesor Uniwersytetu Wileńskiego, znany historyk i teoretyk prawa. Niektórzy też z Hryniewicz wywodzą miejsce pochodzenia członka „Woli Ludu” Ignacego Hryniewickiego, który w 1881 r. dokonał udanego zamachu na cara Aleksandra II. Zaś właściciel majątku Sobótka Bolesław Ołdakowski, kierował powstaniem styczniowym w powiecie bielskim.

Znaczącym procesem jakiego podlegali mieszkańcy tych terenów latem 1915 r., było „bieżeństwo”, czyli masowa ucieczka na wschód przed nadchodzącym frontem niemieckim. Wiele wsi na kilka lat wyludniło się wówczas niemal całkowicie.

W okresie międzywojennym w okolicach Rajska i Plutycz aktywnie działały ogniwa Komunistycznej Partii Zachodniej Białorusi, wrogo nastawione do odrodzonej Polski. W 1934 r. grupa komunistyczna zorganizowała w Rajsce bunt przeciwko odrabianiu szarwarków i płaceniu podatków. Najzagorzalszych komunistów osądzono na karę więzienia.

W czasie okupacji sowieckiej grupę mieszkańców z różnych wsi zesłano na Syberię. Zaś w trakcie okupacji niemieckiej hitlerowcy dokonali kilku masowych mordów. Dnia 14 czerwca 1942 r. w pobliżu Rajska partyzanci sowieccy zabili dwóch Niemców i dwie kobiety pochodzenia niemieckiego (jak podają niektóre źródła). W odwecie hitlerowcy dwa dni później spacyfikowali Rajska zabijając 149 mieszkańców i pałac zabudowania. W pilickim lesie, koło Bielska Podlaskiego, 15 lipca 1943 r. Niemcy rozstrzelali 49 zacnych obywateli, w tym duchownych (np. dziekana Antoniego Besztę-Borowskiego, beatyfikowanego w 1999 r. przez Ojca Świętego Jana Pawła II), urzędników i polskich działaczy społecznych (np. senatora Alfonsa Erdmana)³.

Struktura administracyjna

---

³ STRATEGIA ZRÓWNOWAONEGO ROZWOJU GMINY BIELSK PODLASKI do 2020 roku

Gmina Bielsk Podlaski - w myśl ustawy o samorządzie gminnym – jest wyposażoną w osobowość prawną wspólnotą samorządową wszystkich jej mieszkańców. Swoje ustawowe zadania realizuje poprzez Radę Gminy oraz wybranego w wyborach powszechnych - Wójta. Podstawowym celem gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców jako zadanie oddane przez prawo do jej wyłącznej właściwości. Gmina wykonuje także nałożone na nią przez ustawy zadania z zakresu administracji rządowej. Gmina może wykonywać inne zadania z zakresu administracji rządowej na podstawie zawieranych porozumień administracyjnych. Szczegółowy zakres celów i zadań gminy precyzuje Statut Gminy będący obok ustaw najważniejszym aktem normatywnym regulującym funkcjonowanie gminy i jej organów.

Organem stanowiącym i kontrolnym gminy jest składająca się z 15 radnych Rada Gminy, do właściwości której należy rozstrzyganie we wszystkich sprawach publicznych, nie zastrzeżonych ustawowo dla innych podmiotów, a mających na celu zaspokajanie lokalnych potrzeb o charakterze zbiorowym. Do pomocy w wykonywaniu swoich zadań Rada może tworzyć stałe i doraźne komisje, wyposażone w uprawnienia kontrolne oraz inicjatywę uchwałodawczą w zakresie przekazanych im spraw. Komisja Rewizyjna wykonuje zadania kontrolne na zlecenie Rady w zakresie i w formach wskazanych w uchwałach Rady, ponadto kontroluje działalność Wójta i jednostek organizacyjnych pod względem legalności, gospodarności, rzetelności, celowości i zgodności dokumentacji ze stanem faktycznym, bada również gospodarkę finansową, w tym wykonanie budżetu. W skład gminy wchodzi 52 jednostki pomocnicze, którymi są sołectwa.

Organem wykonawczym Gminy Bielsk Podlaski jest wybierany w wyborach powszechnych Wójt Gminy. Jest on wykonawcą uchwał Rady, a także realizatorem zadań gminy określonych w ustawach oraz umowach i porozumieniach zawartych z organami administracji rządowej. Wójt wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Gminy, który jest jednostką budżetową gminy.

Kierownikiem urzędu jest Wójt, do którego zadań należy:

- kierowanie bieżącymi sprawami gminy,
- wydawanie decyzji administracyjnych,
- reprezentowanie gminy na zewnątrz.

Wójt jest zwierzchnikiem służbowym w stosunku do pracowników Urzędu Gminy oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych. Kieruje on pracą urzędu przy pomocy swojego Zastępcy, który w zakresie ustalonym przez Wójta zapewnia sprawne funkcjonowanie urzędu i warunki jego działania oraz organizuje pracę urzędu. Szczegółowe zadania i kompetencje poszczególnych referatów określa Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy⁴.

Infrastruktura drogowa

---

⁴ STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY BIELSK PODLASKI do 2020 roku

Gmina Bielsk Podlaski posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg. Z północy przecina ją droga krajowa S 19 Białystok - Lublin, od zachodu zaś Nr 66 do przejścia granicznego w Połowcach. Atutem gminy są dobre połączenia komunikacyjne z Białymstokiem, Siemiatyczami i Hajnówką. Gmina leży też na szlaku turystycznym Warszawa - Bielsk Podlaski⁵.

Ponadto przez teren gminy przebiegają 2 linie kolejowe Czeremcha –Białystok⁶ i Lewki -Nieznany Bór.

Klimat i przyroda

Gmina Bielsk Podlaski charakteryzuje się średnio korzystnymi warunkami klimatycznymi. Gmina położona jest w województwie podlaskim, w którym klimat charakteryzuje się: krótkim okresem wegetacji (200-210 dni), długim okresem zalegania pokrywy śnieżnej (80-87 dni), późnymi wiosnami i wczesnymi jesiennymi przymrozkami (liczba dni mroźnych poniżej 60, dni z przymrozkami do 138), maksimum opadów przypadające na okres letni (550-650 mm), dominacją wiatrów z sektora zachodniego.⁷

Nie zdewastowane ekologicznie położone na obszarze „Zielonych Płuc Polski” okolice, jak i też sam teren gminy, posiadają autentyczne walory rekreacyjne i turystyczne. Dolina Górnej Narwi jest jedną z najlepiej zachowanych dolin rzecznych w Polsce i stanowi obok Bagien Biebrzańskich jeden z największych obszarów mokradeł środkowoeuropejskich i co za tym idzie, jest największą ostoją ptactwa błotno-wodnego.

Część Gminy Bielsk Podlaski położona jest w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi” oraz „Ostoi w Dolinie Górnej Narwi” tworzące jednolitą sieć Natura 2000. W ramach europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 powstał także Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Murawy w Haćkach”. Utworzony ze względu na bogactwo szaty roślinnej terenu, o czym świadczy występowanie na niewielkiej powierzchni ostoi, aż 5 typów siedlisk. Najcenniejszym składnikiem roślinności tego obszaru są murawy kserotermiczne.

Demografia

Gminę Bielsk Podlaski w 2018 r. zamieszkiwało 6660 osób. Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się stopniowy spadek liczby ludności. Gęstość zaludnienia na analizowanym terenie wynosi 15,62 osób/km². Liczba mężczyzn (3358) nieznacznie przewyższa liczbę kobiet (3302).

---

⁵ <http://bielskpodlaski.pl/>

⁶ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bielsk Podlaski

⁷ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bielsk Podlaski

Tabela 1 Ludność Gminy Bielsk Podlaski w latach 2011-2018

Rok	Liczba ludności	Liczba urodzeń
2011	7 151	67
2012	7 097	71
2013	7 070	49
2014	6966	70
2015	6851	45
2016	6867	48
2017	6732	54
2018	6660	60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS - Vademecum Samorządowca oraz Urzędu Gminy Bielsk Podlaski

Analiza danych dotyczących liczby ludności Gminy Bielsk Podlaski wskazuje na stopniowo postępującą depopulację. Całkowita liczba populacji w Gminie w 2007 roku wynosiła 7 286, podczas gdy w 2018 roku populacja liczyła już jedynie 6 660.

Wyludnianie się terenów wiejskich jest spowodowane mniejszą liczbą urodzeń oraz bardzo trwałymi migracjami do dużych miast, głównie w poszukiwaniu pracy oraz w poszukiwaniu dostępności do rynku usług.⁸

Utrzymujący się od kilku lat trend zmniejszającej się liczby ludności Gminy jest wynikiem malejącego przyrostu naturalnego oraz ujemnej migracji stałej. W gminie występuje ujemny przyrost naturalny, który w roku 2017 wyniósł -119⁹.

Struktura wiekowa społeczeństwa jest zróżnicowana: większość populacji stanowią osoby w wieku produkcyjnym (ponad 53 %), osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią niemal 31 % ogółu Gminy, zaś niespełna 16 % to ludność w wieku przedprodukcyjnym (Tabela 2).

Tabela 2 Struktura populacji Gminy Bielsk Podlaski w roku 2018

Ludność w wieku:	Liczba ludności	% ogółu populacji Gminy
przedprodukcyjnym	1040	15,62
produkcyjnym	3578	53,72
poprodukcyjnym	2042	30,66
RAZEM	6660	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bielsk Podlaski

⁸ Raport „Przegląd krajowej polityki wobec rozwoju obszarów wiejskich w Polsce” (OECD: PL Rural Review)

⁹ Dane GUS Statystyczne Vademecum Samorządowca 2018, https://bialystok.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_podlaskie/portrety_gmin/powiat_bielski/gmina_wiejska_bielsk_podlaski.pdf

Rynek pracy

Wg. danych GUS za 2019 r. (stan na koniec czerwca) w Gminie Bielsk Podlaski są 123 osoby zarejestrowane jako bezrobotne czego 51% stanowią kobiety, a 49% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane wynosiło 6,3% (7,3% wśród kobiet i 5,6% wśród mężczyzn).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Bielsk Podlaski wynosiło 4 659,62 PLN, co odpowiada 102.90% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Bielsk Podlaski 220 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 68 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -152.

45,0% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Bielsk Podlaski pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 28,7% w przemyśle i budownictwie, a 9,2% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,3% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości)¹⁰.

Organizacje pozarządowe

Niska jakość kapitału społecznego przejawia się w małej liczbie organizacji pozarządowych.

Według Sprawozdania z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2017 rok na terenie Gminy Bielsk Podlaski działa 13 stowarzyszeń.¹¹

W Gminie Bielsk Podlaski współpraca odbywa się głównie w formie pozafinansowej jako wsparcie rzeczowe, nieodpłatne udostępnienie lokalu w Urzędzie Gminy lub też upowszechnianie informacji na tablicy ogłoszeń i umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy. Spośród organizacji mających swoją siedzibę na terenie Gminy nie wszystkie utrzymują kontakty z Gminą, brak jest również informacji o ich działalności. Są natomiast ciągle utrzymywane kontakty z organizacjami spoza Gminy, ale działającymi m.in. na rzecz społeczności Gminy Bielsk Podlaski.¹²

Do najbardziej efektywnej współpracy należy tradycyjnie zaliczyć współdziałanie z jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej. Corocznie wspólnie z Zarządem Oddziału Gminnego Związku OSP RP oraz

---

¹⁰ Dane GUS, www.polskawliczbach.pl

¹¹ <http://bip.ug.bielsk.wrotapodlasia.pl>

¹² Sprawozdanie z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2017 rok

Komendą Powiatową PSP są organizowane zawody sportowo – pożarnicze, w których uczestniczą drużyny z poszczególnych jednostek OSP, w tym drużyny młodzieżowe.

Sfera społeczna i bezpieczeństwo

Zadania własne oraz zadania zlecone gminie w zakresie pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim. Siedziba Ośrodka znajduje się w siedzibie Urzędu Gminy Bielsk Podlaski.

W roku 2018 w Gminie Bielsk Podlaski ze środowiskowej pomocy społecznej korzystały 323 gospodarstwa domowe, w tym 828 osób. 144 rodziny pobierały zasiłki na dzieci (308 dzieci, na które pobierane były świadczenia). W gminie średnio 350 rodzin pobiera miesięcznie świadczenia 500 +. Kwota wypłaconych świadczeń w roku 2018 wynosiła łącznie 1385 tys. zł¹³.

Bezpieczeństwo

Nad bezpieczeństwem mieszkańców Gminy Bielsk Podlaski czuwają:

- Gmina Bielsk Podlaski,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku Podlaskim,
- Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim,
- Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w: Augustowie, Bańkach, Dubiażynie, Hołodach, Knorozach, Knorydach, Koźynie, Łubinie Kościelnym, Mokrym, Orzechowiczach, Parcewie, Pasynkach, Pilikach, Ploskach, Rajsku, Strykach.

Gmina podnosi bezpieczeństwo mieszkańców poprzez rozbudowę lub poprawę stanu infrastruktury drogowej i społecznej. Inwestycje, takie jak budowa dróg, bezpiecznych przejść dla pieszych, czy chodników, przekładają się na bezpieczeństwo w gminie.

Dodatkowo gmina współorganizuje spotkania z przedstawicielami policji z mieszkańcami gminy, które dotyczą poprawy bezpieczeństwa na terenie gminy¹⁴.

Infrastruktura techniczna

Sieć komunikacyjna

Podstawowym układem komunikacyjnym w Gminie Bielsk Podlaski jest układ drogowy. Sieć dróg zapewnia spójność i dostępność komunikacyjną gminy. Przez teren gminy przebiegają następujące kategorie dróg:

---

¹³ <https://bdl.stat.gov.pl/>

¹⁴ PROGRAM ROZWOJU LOKALNEGO GMINY BIELSK PODLASKI

1. Drogi krajowe:

- droga krajowa nr 19 Białystok – Bielsk Podlaski – Lublin, przebiegająca przez teren gminy na długości 21 855 m,
- droga krajowa nr 66 Zambrów – Bielsk Podlaski – Kleszczele – Granica Państwa przebiegająca przez teren gminy na długości 14 337 m.

2. Drogi wojewódzkie:

- droga wojewódzka nr 689 Bielsk Podlaski – Hajnówka – Białowieża – Granica Państwa przebiegająca przez teren gminy na długości 7 105 m,
- droga wojewódzka nr 658 Bielsk Podlaski – Wyszki – Topczewo – Hodyszewo – Nowe Piekuty – Droga 66,
- droga wojewódzka nr 684 Bielsk Podlaski – Narew.

3. Drogi powiatowe:

- Przez teren gminy przebiega 35 ciągów dróg powiatowych o łącznej długości 187,4 km.

4. Drogi gminne:

- Łączna długość dróg gminnych - publicznych wynosi 621,56 km w tym drogi z nadanym numerem 107,4 km oraz drogi niepubliczne wewnętrzne o długości 2,3 km.

Pod względem nawierzchni w Gminie Bielsk Podlaski można wyróżnić następujące rodzaje dróg gminnych:

- drogi o nawierzchni gruntowej, długość 514,86 km, stan średni,
- drogi o nawierzchni żwirowej, długość 71,92 km, stan dobry,
- drogi o nawierzchni bitumicznej, długość 34,78 km, stan dobry.

Sieć wodociągowa

Źródłem zaopatrzenia w wodę ludności, rolnictwa i przemysłu w Gminie Bielsk Podlaski są wody podziemne. Na terenie gminy zlokalizowano 2 komunalne ujęcia wód podziemnych (Rajsk, Bolesty). Jedno ujęcie gminne komunalne zlokalizowane jest na terenie administracyjnym miasta Bielsk Podlaski.

Siecią wodociągową objęte są wszystkie miejscowości w gminie¹⁵.

Sieć kanalizacyjna

W przypadku sieci kanalizacyjnej sytuacja jest mniej korzystna. Dostępu do sieci kanalizacyjnej nie ma w 55 (z 61) miejscowościach Gminy Bielsk Podlaski.

---

¹⁵ PROGRAM ROZWOJU LOKALNEGO GMINY BIELSK PODLASKI

Istniejąca sieć kanalizacyjna jest niewystarczającą i konieczna jest kontynuacja inwestycji w zakresie uregulowania gospodarki ściekowej na terenie gminy.

Na terenie gminy nie ma sieci gazowej. Jej mieszkańcy zaopatrywani są w gaz w butlach przez firmy zajmujące się jego dystrybucją¹⁶. Obecnie na etapie planowania i realizacji jest sieć gazowa w miejscowościach: Augustowo, Parcewo Widowo.

Gospodarowanie odpadami

Nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Bielsk Podlaski zostały objęte wszystkie nieruchomości.

Wszystkie zmieszane odpady komunalne zbierane z terenu Gminy Bielsk Podlaski kierowane są do Zakładu Zagospodarowania Odpadów Hajnówka, ul. Kleszczelowska 35. W przypadku odpadów ulegających biodegradacji dodatkowym czynnikiem warunkującym zmniejszenie masy odbieranych odpadów jest wykorzystanie przydomowych kompostowników.

Jednak wciąż istniejącym problem są miejsca gdzie zarówno osoby fizyczne jak i podmioty nielegalnie pozbywają się odpadów.

Suma zebranych odpadów ogółem w gminie w roku 2018 to 1070Mg t. Na 1 mieszkańca przypada 184,7 kg odpadów.

3. METODA BADAŃ

3.1. Zakres badań i analiz

Podczas wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, przeprowadzana jest niezbędna analiza, która umożliwi weryfikację mierników oraz metod badawczych zgodnie z lokalnymi uwarunkowaniami. W tym celu przeprowadza się analizę zróżnicowania występującego w obrębie badanej gminy, zgodnie z zawartymi w Wytycznych zasadach określających zakres realizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. W celu wyznaczania obszaru zdegradowanego uwzględniane są zjawiska społeczne oraz minimum jedno negatywnych zjawisk występujących w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Zjawiska, które należy poddać analizie, w celu określenia obszaru zdegradowanego:

---

¹⁶ PROGRAM ROZWOJU LOKALNEGO GMINY BIELSK PODLASKI

- a) Zjawiska społeczne, do których zalicza się:
- demografia,
  - ubóstwo,
  - aktywność społeczna,
  - przestępczość,
  - bezrobocie,
  - edukacja.
- b) Zjawiska gospodarcze:
- aktywność gospodarcza.
- c) Zjawiska środowiskowe:
- ochrona środowiska.
- d) Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne, do których zalicza się:
- dostępność infrastruktury.
- e) Zjawiska techniczne:
- infrastruktura techniczna.

W procesie ustalenia granic obszaru zdegradowanego i rewitalizacji na terenie Gminy Bielsk Podlaski, przyjęto strukturę analiz zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* Ministra Rozwoju z 2 sierpnia 2016 r. (Wytyczne).

4. METODOLOGIA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI

Niezbędnym elementem do skutecznego przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych jest identyfikacja skali i charakteru zachodzących procesów degradacji.

Na podstawie *Wytycznych* wyznaczono **obszar zdegradowany** Gminy Bielsk Podlaski charakteryzujący się nagromadzeniem **stanów kryzysowych** w najważniejszych sferach funkcjonowania mieszkańców a zwłaszcza: „(...) koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- a. gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- b. środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),

c. przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),

d. technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej Gminy.¹⁷

Dla potrzeb wyznaczenia obszaru, w którym nastąpiła koncentracja negatywnych zjawisk określono listę potencjalnych wskaźników zgodnych z zapisami w *Wytycznych*. Następnie w celu przestrzennego zobrazowania problemów i potencjałów określonych w wyniku analizy, Gminę podzielono zgodnie ze strukturą jednostek pomocniczych (analitycznych), uzyskanych z zasobów Urzędu Gminy – na 52 sołectwa, a dalej utworzono specjalne jednostki, na które składają się sąsiadujące ze sobą sołectwa, połączone ze sobą również poprzez wzajemne uzupełnianie swoich funkcji (podział na 4-6 podjednostek), dzięki czemu uzyskano porównywalne w swej strukturze jednostki. Jest to podział zrozumiały dla mieszkańców Gminy (jako najważniejszych interesariuszy rewitalizacji), a także umożliwia przeprowadzenie analizy zróżnicowania wewnątrzgminnego dla jednostek mniejszych niż gmina.

Tabela 3 Podział Gminy Bielsk Podlaski na jednostki analityczne

Nr jednostki	Nazwa miejscowości	Liczba ludności w miejscowościach	Powierzchnia obszarów zabudowanych
1	Husaki	55	14,5889
	Jacewicze	16	6,2759
	Plutycze	102	28,6563
	Stołowacz	46	5,8503
	Nałogi	66	8,766
	Suma:	285	64,1374
2	Chraboły	102	12,7546
	Deniski	75	27,7803
	Proniewiczze	194	27,0782
	Haćki	172	20,1274
	Ploski	226	49,4664

¹⁷ Za: „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” Ministerstwo Rozwoju Warszawa, 2 sierpnia 2016r., s.6-7.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

	Suma:	769	137,2069
3	Rajsk	142	28,0261
	Orzechowicze	95	19,3547
	Bańki	85	9,278
	Woronie	96	4,662
	Augustowo	547	62,7786
	Suma:	965	124,0994
4	Hryniewicze Duże	114	17,0076
	Hryniewicze Małe	107	9,4097
	Rzepiewo	35	2,433
	Knorozy	186	24,4319
	Zubowo	96	20,6473
	Suma:	538	73,9295
5	Malinowo	48	6,2858
	Stryki	55	10,6776
	Grabowiec	157	33,944
	Truski	116	7,3118
	Suma:	376	58,2192
6	Łubin Rudolty	101	7,8125
	Łubin Kościelny	226	22,1673
	Sierakowizna	45	4,5933
	Brześcianka	71	7,1142
	Suma:	443	41,6873
7	Szastały	83	12,9896
	Bolesty	94	6,9103
	Skrzypki Duże	50	8,4064
	Skrzypki Małe	48	4,1601
	Suma:	275	32,4664
8	Zawady	77	10,0108
	Pietrzykowo-Gołębki	90	6,3421
	Pietrzykowo-Wyszki	22	6,7089
	Knorydy	242	26,3643
	Suma:	431	49,4261
9	Mokre	60	18,7872
	Dobromil	69	4,918
	Piliki	301	25,0264
	Podbiele	18	1,2764
	Dubiażyn	210	15,8959
	Suma:	658	65,9039
10	Rajki	37	5,0795

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

	Kozły	47	4,2626
	Lewki	97	12,0731
	Parcewo	163	36,9072
	Hołody	156	19,985
	Widowo	564	43,0433
	Suma:	1064	121,3507
11	Ogrodniki	89	22,3918
	Krzywa	135	32,9673
	Biała	19	2,4999
	Kotły	87	16,5578
	Pasynki	83	15,8946
	Suma:	413	90,3114
12	Treszczotki	44	9,0693
	Łoknica	58	12,9575
	Miękiszce	54	8,4204
	Pilipki	59	19,9455
	Suma:	215	50,3927
13	Sobótka	73	5,28
	Saki	76	15,0118
	Stupniki	20	2,6768
	Kożyno	52	15,3494
	Orlanka	7	0,52
	Suma:	228	38,838

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bielsk Podlaski

Rysunek 3 Podział Gminy Bielsk Podlaski na jednostki analityczne

GMINA BIELSK PODLASKI

SKALA 1: 200000

Źródło: Opracowanie własne

Miasto Bielsk Podlaski wyłączone jest z analiz, ponieważ nie należy do obszaru Gminy wiejskiej Bielsk Podlaski.

Dla poszczególnych jednostek analitycznych pozyskano materiały informacyjne dostępne w zasobach Urzędu Gminy, jak i specjalnie w tym celu wygenerowane przez Urząd i instytucje zewnętrzne dane – Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku Podlaskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komendę Powiatową Policji, CEIDG, KRS, Bank Danych Lokalnych GUS.

Uzyskane dane przeanalizowano pod kątem możliwości stworzenia listy porównywalnych wskaźników odnoszących wartość danej zmiennej do obszaru.

Weryfikacja wskaźników objęła następujące elementy:

- poprawność metodologiczną - wskaźnik powinien opisywać w sposób czytelny i przejrzysty dany problem, powinien być łatwy w odbiorze przez czytelnika, łatwo weryfikowalny, powinien

również różnicować przestrzeń Gminy i być skonstruowany zgodnie z zasadami matematycznymi i statystycznymi,

- poprawność przestrzenną - wskaźnik powinien zostać odniesiony do jednostki mniejszej niż gmina.

W wyniku tak przeprowadzonej procedury wskazano listę 20 wskaźników, które zastosowano dla wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wskaźniki te obejmują sferę społeczną (demografia, bezrobocie, konieczność korzystania z pomocy społecznej, przestępczość/patologie), sferę gospodarczą (stopień przedsiębiorczości), sferę przestrzenno-funkcjonalną (występowanie infrastruktury technicznej, dostępność obiektów kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych) oraz sferę środowiskową i sferę techniczną (ilość obiektów zabytkowych oraz stan techniczny obiektów użyteczności publicznej/obiektów kulturalnych, zanieczyszczenie środowiska lokalnego azbestem oraz ilość odpadów komunalnych).

Wszystkie dane ilościowe opisujące poszczególne wskaźniki zostały przedstawione w przeliczeniu na 1000 mieszkańców lub za pomocą określenia występowania problemu i jego natężenia. Wewnątrz uznanej za zdegradowaną zamieszkałej jednostki urbanistycznej na której natężenie kryzysu było szczególnie duże oraz przez wzgląd na jej istotne znaczenie dla rozwoju Gminy, wyznaczono obszar rewitalizacji.

Dodatkowym narzędziem służącym pozyskaniu informacji na potrzeby zarówno diagnozy, jak i Programu Rewitalizacji, była ankieta przeprowadzona od lipca do października 2019r. wśród mieszkańców Gminy oraz Partnerów Instytucjonalnych. Badania miały na celu poznanie opinii ludzi na temat obszarów Gminy szczególnie wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych - zarówno wskazania konkretnego miejsca lub sołectwa oraz oceny kluczowych problemów na tym terenie.

5. OBSZAR ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w Gminie Bielsk Podlaski opracowano charakterystykę wszystkich wyznaczonych jednostek analitycznych położonych na terenie Gminy Bielsk Podlaski poprzez zebranie i analizę danych dotyczących w szczególności sytuacji społecznej mieszkańców opisywanego obszaru. Analizie poddano kwestie związane z koncentracją negatywnych zjawisk, w szczególności: wieku społeczeństwa, bezrobocia, wysokiego poziomu ubóstwa oraz poziomu przestępczości i aktywności społecznej.

Warto przypomnieć, iż wyznaczając **obszar zdegradowany należy stwierdzić stan kryzysowy w momencie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (jako sfery priorytetowej)** w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub

- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Zebrane dane są rzetelne i porównywalne, ponieważ zostały pozyskane z instytucji bezpośrednio zajmujących się poszczególnymi kwestiami społecznymi, środowiskowymi oraz technicznymi.

Procedura wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Bielsk Podlaski została przeprowadzona w następujący sposób:

- 1) Dokonano analizy wskaźnikowej wszystkich badanych jednostek, uwzględniając zweryfikowane, mierzalne i porównywalne dane dotyczące sfery społecznej, mając na uwadze, że jest ona podstawą do wskazania stanu kryzysowego. Spośród 20 zastosowanych wskaźników, 7 opisuje sferę społeczną, 2 wskaźniki dotyczą sfery gospodarczej, 2 sfery środowiskowej, 6 przestrzenno-funkcjonalnej, oraz 3 sfery technicznej.
- 2) Za obszar zdegradowany uznano te jednostki analityczne, na terenie których dokonana diagnoza wykazała wartości mniej korzystne (przekraczające o 25 %) niż średnia wartość dla Gminy Bielsk Podlaski w przypadku największej ilości wskaźników ze sfery społecznej, która to jest sferą priorytetową oraz przynajmniej 1 wskaźnik ze sfery gospodarczej, bądź środowiskowej, bądź technicznej, bądź przestrzenno – funkcjonalnej.

Tabela 4 Podsumowanie analizy wskaźnikowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji na terenie Gminy Bielsk Podlaski – liczba negatywnych wskaźników społecznych

Nr jednostki	Nazwa miejscowości	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym NA 1000 MIESZKAŃCÓW	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym NA 1000 MIESZKAŃCÓW	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej NA 1000 MIESZKAŃCÓW	Liczba Niebieskich Kart NA 1000 MIESZKAŃCÓW	Liczba przestępstw NA 1000 MIESZKAŃCÓW	Liczba bezrobotnych ogółem NA 1000 MIESZKAŃCÓW	Liczba osób długotrwale bezrobotnych NA 1000 MIESZKAŃCÓW
1	Husaki	527,27	36,36	18,18	0,00	54,55	18,18	18,18
	Jacewicze	687,50	0,00	62,50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Plutycze	588,24	88,24	58,82	0,00	9,80	29,41	9,80
	Stołowacz	195,65	260,87	65,22	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nałogi	378,79	121,21	15,15	0,00	0,00	15,15	15,15
	Średnia dla jednostki	475,49	96,37	51,18	0,00	16,09	11,90	7,00
	Średnia dla gminy	306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
	25 % powyżej średniej gminy	383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑
2	Chraboły	254,90	156,86	58,82	0,00	0,00	39,22	39,22
	Deniski	573,33	53,33	146,67	13,33	26,67	53,33	40,00
	Proniewicze	304,12	175,26	15,46	0,00	10,31	0,00	0,00
	Hački	226,74	145,35	63,95	0,00	34,88	40,70	11,63
	Ploski	411,50	70,80	13,27	0,00	26,55	22,12	13,27
	Średnia dla jednostki	354,12	120,32	59,64	2,67	19,68	31,07	20,82
	Średnia dla gminy	306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
	25 % powyżej średniej gminy	383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑
3	Rajsk	443,66	70,42	35,21	0,00	0,00	14,08	14,08
	Orzechowicze	263,16	157,89	21,05	10,53	31,58	31,58	31,58
	Bańki	247,06	176,47	47,06	0,00	11,76	23,53	23,53
	Woronie	187,50	187,50	10,42	0,00	0,00	10,42	10,42
	Augustowo	232,18	190,13	9,14	0,00	12,80	29,25	16,45
	Średnia dla jednostki	274,71	156,48	24,58	2,11	11,23	21,77	19,21

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

	Średnia dla gminy	306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
	25 % powyżej średniej gminy	383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑
4	Hryniewicze Duże	201,75	219,30	26,32	8,77	8,77	35,09	26,32
	Hryniewicze Małe	224,30	158,88	56,07	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rzepniewo	171,43	142,86	28,57	0,00	28,57	28,57	28,57
	Knorozy	392,47	96,77	129,03	5,38	26,88	21,51	10,75
	Zubowo	416,67	184,40	15,96	0,00	8,87	12,41	5,32
	Średnia dla jednostki	281,32	160,44	51,19	2,83	14,62	19,52	14,19
	Średnia dla gminy	306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
25 % powyżej średniej gminy	383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑	
5	Malinowo	187,50	41,67	0,00	0,00	0,00	20,83	0,00
	Stryki	400,00	163,64	36,36	0,00	36,36	0,00	0,00
	Grabowiec	343,95	127,39	82,80	0,00	12,74	6,37	6,37
	Truski	241,38	250,00	17,24	0,00	0,00	0,00	0,00
	Średnia dla jednostki	293,21	145,67	34,10	0,00	12,28	6,80	1,59
	Średnia dla gminy	306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
25 % powyżej średniej gminy	383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑	
6	Łubin Rudolty	198,02	188,12	79,21	0,00	19,80	9,90	9,90
	Łubin Kościelny	128,32	247,79	22,12	4,42	26,55	8,85	8,85
	Sierakowizna	222,22	244,44	266,67	0,00	0,00	66,67	22,22
	Brześcianka	197,18	239,44	112,68	14,08	14,08	14,08	14,08
	Średnia dla jednostki	186,44	229,95	120,17	4,63	15,11	24,88	13,76
	Średnia dla gminy	306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
25 % powyżej średniej gminy	383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑	
7	Szastały	289,16	216,87	24,10	0,00	12,05	36,14	24,10
	Bolesty	191,49	202,13	53,19	0,00	0,00	10,64	10,64

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

	Skrzypki Duże	300,00	220,00	100,00	0,00	40,00	0,00	0,00
	Skrzypki Małe	187,50	125,00	145,83	0,00	0,00	0,00	0,00
	Średnia dla jednostki	242,04	191,00	80,78	0,00	13,01	11,70	8,68
	Średnia dla gminy	306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
	25 % powyżej średniej gminy	383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑
8	Zawady	298,70	207,79	25,97	0,00	0,00	12,99	0,00
	Pietrzykowo-Gołąbki	177,78	177,78	55,56	22,22	0,00	11,11	11,11
	Pietrzykowo-Wyszki	363,64	90,91	45,45	0,00	0,00	90,91	90,91
	Knorydy	342,98	144,63	33,06	4,13	20,66	20,66	16,53
	Średnia dla jednostki	295,77	155,28	40,01	6,59	5,17	33,92	29,64
	Średnia dla gminy	306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
	25 % powyżej średniej gminy	383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑
9	Mokre	483,33	16,67	33,33	0,00	0,00	16,67	16,67
	Dobromil	144,93	188,41	28,99	0,00	14,49	28,99	14,49
	Piliki	222,59	232,56	26,58	0,00	9,97	33,22	26,58
	Podbiele	444,44	111,11	55,56	0,00	55,56	0,00	0,00
	Dubiażyn	366,67	171,43	28,57	0,00	4,76	38,10	28,57
	Średnia dla jednostki	332,39	144,03	34,60	0,00	16,96	23,39	17,26
	Średnia dla gminy	306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
	25 % powyżej średniej gminy	383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑
10	Rajki	324,32	135,14	27,03	0,00	0,00	27,03	0,00
	Kozły	574,47	42,55	63,83	21,28	42,55	42,55	0,00
	Lewki	329,90	82,47	0,00	0,00	30,93	30,93	20,62
	Parcewo	325,15	147,24	98,16	0,00	6,13	12,27	12,27
	Hołody	250,00	185,90	64,10	0,00	44,87	19,23	12,82
	Widowo	196,81	184,40	15,96	0,00	8,87	12,41	5,32
	Średnia dla jednostki	333,44	129,62	44,85	3,55	22,23	24,07	8,50

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

	Średnia dla gminy	306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
	25 % powyżej średniej gminy	383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑
11	Ogrodniki	359,55	191,01	56,18	0,00	11,24	33,71	22,47
	Krzywa	585,19	44,44	29,63	7,41	29,63	7,41	7,41
	Biała	263,16	263,16	0,00	0,00	0,00	52,63	52,63
	Kotły	379,31	160,92	91,95	0,00	0,00	22,99	11,49
	Pasynki	421,69	72,29	24,10	0,00	0,00	48,19	24,10
	Średnia dla jednostki	401,78	146,36	40,37	1,48	8,17	32,99	23,62
	Średnia dla gminy	306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
	25 % powyżej średniej gminy	383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑
12	Treszczotki	545,45	45,45	22,73	0,00	0,00	22,73	22,73
	Łoknica	362,07	137,93	34,48	17,24	17,24	0,00	0,00
	Miękiszce	425,93	55,56	74,07	0,00	0,00	0,00	0,00
	Pilipki	406,78	118,64	16,95	0,00	0,00	0,00	0,00
	Średnia dla jednostki	435,06	89,40	37,06	4,31	4,31	5,68	5,68
	Średnia dla gminy	306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
	25 % powyżej średniej gminy	383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑
13	Sobótka	301,37	205,48	0,00	0,00	27,40	13,70	13,70
	Saki	460,53	118,42	52,63	0,00	52,63	13,16	13,16
	Stupniki	450,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Koźyno	730,77	19,23	76,92	0,00	0,00	19,23	19,23
	Orlanka	142,86	142,86	0,00	0,00	0,00	142,86	142,86
	Średnia dla jednostki	417,10	117,20	25,91	0,00	16,01	37,79	37,79
	Średnia dla gminy	306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
	25 % powyżej średniej gminy	383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑

Źródło Opracowanie własne

Tabela 5 Podsumowanie analizy wskaźnikowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji na terenie Gminy Bielsk Podlaski – liczba negatywnych wskaźników społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, technicznych i przestrzenno – funkcjonalnych

Nr jednostki	Nazwa miejscowości	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG NA 1000 MIESZKANCÓW	Liczba nowopowstałych firm w ostatnich 3 latach NA 1000 MIESZKANCÓW	ilość materiałów zawierających azbest (m2) NA 1000 MIESZKANCÓW	liczba kg odpadów komunalnych NA 1000 MIESZKANCÓW	Dostępność świetlic	Dostępność placów zabaw	Występowanie siłowni (zewnątrznych)	Występowanie oświetlenia ulicznego	Dostępność chodników	Stan dróg	Stan techniczny budynków użyteczności publicznej	stan obiektów kulturalnych (świetlic)	Liczba obiektów zabytkowych NA 1000 MIESZKANCÓW
1	Husaki	10,91	18,18	56727,27	137163,64	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOBRY	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Jacewicze	56,25	0,00	41875,00	126500,00	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	DOBRY	BRAK	BRAK	0,00
	Plutycze	3,92	3,92	46666,67	189411,76	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BARDZO DOBRY	9,80
	Stołowacz	4,35	21,74	47826,09	196000,00	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BRAK	ZŁY	21,74
	Nałogi	7,58	0,00	28636,36	206303,03	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	ZŁY	0,00
	Średnia dla jednostki	16,60	8,77	44346,28	171075,69	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BRAK	ZŁY LUB BRAK	6,31
	Średnia dla gminy	34,83	13,66	36450,15	161538,74									9,31
	25 % powyżej średniej gminy	26,13 ↓	10,25 ↓	45562,69 ↑	201923,42 ↑									6,98 ↓
2	Chraboły	4,90	29,41	15392,16	169568,63	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	dobry	DOBRY	0,00
	Deniski	1,33	0,00	62266,67	198720,00	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BRAK	13,33
	Proniewicze	3,61	20,62	15154,64	172618,56	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK	ZŁY	BRAK	BARDZO DOBRY	5,15
	Haćki	0,00	0,00	18139,53	151906,98	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Ploski	0,00	0,00	51415,93	148991,15	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	dobry	ZŁY	13,27
	Średnia dla jednostki	1,97	10,01	32473,79	168361,06	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	DOBRY	6,35
	Średnia dla gminy	34,83	13,66	36450,15	161538,74									9,31
	25 % powyżej średniej gminy	26,13 ↓	10,25 ↓	45562,69 ↑	201923,42 ↑									6,98 ↓
3	Rajsk	0,00	0,00	53239,44	125690,14	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOBRY	bardzo dobry	bardzo dobry	42,25

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

	Orzechowicze	3,16	3,16	52210,53	309894,74	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BARDZO DOBRY	BARDZO DOBRY	10,53
	Bańki	3,53	0,00	49411,76	153694,12	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	ZŁY	ZŁY	0,00
	Woronie	3,13	20,83	13645,83	132250,00	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOBRY	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Augustowo	4,20	16,45	23985,37	169872,03	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BARDZO DOBRY	BARDZO DOBRY	5,48
	Średnia dla jednostki	2,80	8,09	38498,59	178280,20	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY	11,65
	Średnia dla gminy	34,83	13,66	36450,15	161538,74									9,31
	25 % powyżej średniej gminy	26,13 ↓	10,25 ↓	45562,69 ↑	201923,42 ↑									6,98 ↓
4	Hryniewicze Duże	2,63	8,77	32456,14	153333,33	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BARDZO DOBRY	DOBRY	17,54
	Hryniewicze Małe	0,00	0,00	72056,07	128971,96	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOBRY	DOBRY	DOBRY	0,00
	Rzepiewo	28,57	57,14	51428,57	115657,14	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	BRAK	BRAK	BRAK	0,00
	Knorozy	0,00	0,00	65860,22	140473,12	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	DOBRY	DOBRY	0,00
	Zubowo	2,08	20,83	30520,83	149500,00	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Średnia dla jednostki	6,66	17,35	50464,37	137587,11	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	DOBRY	DOBRY	3,51
	Średnia dla gminy	34,83	13,66	36450,15	161538,74									9,31
	25 % powyżej średniej gminy	26,13 ↓	10,25 ↓	45562,69 ↑	201923,42 ↑									6,98 ↓
5	Malinowo	0,00	0,00	27916,67	76666,67	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	ZŁY	20,83
	Stryki	0,00	0,00	59636,36	207418,18	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BARDZO DOBRY	BARDZO DOBRY	36,36
	Grabowiec	0,00	0,00	45414,01	168764,33	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK	ZŁY	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Truski	1,72	17,24	23965,52	164965,52	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BRAK	DOBRY	0,00
	Średnia dla jednostki	0,34	3,45	39233,14	154453,67	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	DOBRY	14,30
	Średnia dla gminy	34,83	13,66	36450,15	161538,74									9,31
	25 % powyżej średniej gminy	26,13 ↓	10,25 ↓	45562,69 ↑	201923,42 ↑									6,98 ↓
6	Łubin Rudolty	0,00	0,00	24158,42	153029,70	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	ZŁY	0,00

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

	Łubin Kościelny	0,88	4,42	20044,25	135150,44	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	ZŁY	BARDZO DOBRY	BARDZO DOBRY	26,55
	Sierakowizna	8,89	44,44	30888,89	302577,78	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BRAK	0,00
	Brześcianka	1,41	0,00	7887,32	139943,66	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BRAK	BRAK	0,00
	Średnia dla jednostki	2,80	12,22	20744,72	182675,40	TAK/NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BRAK/ZŁY	6,64
	Średnia dla gminy	34,83	13,66	36450,15	161538,74									9,31
	25 % powyżej średniej gminy	26,13 ↓	10,25 ↓	45562,69 ↑	201923,42 ↑									6,98 ↓
7	Szastały	2,41	0,00	60481,93	148530,12	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOBRY	BARDZO DOBRY	BARDZO DOBRY	12,05
	Bolesty	7,45	21,28	39468,09	162468,09	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	BRAK	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Skrzypki Duże	4,00	20,00	53200,00	128800,00	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BRAK	BRAK	0,00
	Skrzypki Małe	4,17	0,00	40208,33	149500,00	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BRAK	BRAK	0,00
	Średnia dla jednostki	4,51	10,32	48339,59	147324,55	TAK/NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BRAK	BRAK/BARDZO DOBRY	3,01
	Średnia dla gminy	34,83	13,66	36450,15	161538,74									9,31
	25 % powyżej średniej gminy	26,13 ↓	10,25 ↓	45562,69 ↑	201923,42 ↑									6,98 ↓
8	Zawady	1,30	12,99	12597,40	191168,83	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	DOBRY	BRAK	BRAK	0,00
	Pietrzykowo-Gołębki	4,44	11,11	30555,56	132888,89	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BRAK	ZŁY	0,00
	Pietrzykowo-Wyszki	50,00	136,36	41363,64	158909,09	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BRAK	BRAK	0,00
	Knorydy	0,83	0,00	31694,21	161950,41	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BARDZO DOBRY	DOBRY	20,66
	Średnia dla jednostki	14,14	40,12	29052,70	161229,31	TAK/NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BRAK	BRAK/ZŁY	5,17
	Średnia dla gminy	34,83	13,66	36450,15	161538,74									9,31
	25 % powyżej średniej gminy	26,13 ↓	10,25 ↓	45562,69 ↑	201923,42 ↑									6,98 ↓
9	Mokre	6,67	33,33	58833,33	162533,33	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	ZŁY	ZŁY	16,67
	Dobromil	4,35	43,48	7826,09	101333,33	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BRAK	BRAK	14,49

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

	Piliki	0,00	0,00	17043,19	169940,20	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	ZŁY	BARDZO DOBRY	BARDZO DOBRY	3,32
	Podbiele	11,11	55,56	69444,44	173777,78	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BARDZO DOBRY	BRAK	166,67
	Dubiażyn	1,90	4,76	14857,14	148076,19	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOBRY	BARDZO DOBRY	BARDZO DOBRY	4,76
	Średnia dla jednostki	4,81	27,43	33600,84	151132,17	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BARDZO DOBRY	BRAK/ZŁY	41,18
	Średnia dla gminy	34,83	13,66	36450,15	161538,74									9,31
	25 % powyżej średniej gminy	26,13 ↓	10,25 ↓	45562,69 ↑	201923,42 ↑									6,98 ↓
10	Rajki	10,81	27,03	40540,54	184000,00	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BARDZO DOBRY	27,03
	Kozły	2,13	21,28	51595,74	313191,49	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	DOBRY	0,00
	Lewki	0,00	0,00	28865,98	157443,30	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BRAK	ZŁY	10,31
	Parcewo	0,61	0,00	59202,45	164809,82	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK	ZŁY	BARDZO DOBRY	BARDZO DOBRY	73,62
	Hołody	2,56	6,41	66153,85	187538,46	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK	DOSTATECZNY	BARDZO DOBRY	BARDZO DOBRY	0,00
	Widowo	8,51	44,33	8617,02	156269,50	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BARDZO DOBRY	ZŁY	3,55
	Średnia dla jednostki	2,30	12,00	35739,17	163208,76	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK/NIE	ZŁY	BARDZO DOBRY/BRAK	BARDZO DOBRY	14,58
	Średnia dla gminy	34,83	13,66	36450,15	161538,74									9,31
	25 % powyżej średniej gminy	26,13 ↓	10,25 ↓	45562,69 ↑	201923,42 ↑									6,98 ↓
11	Ogrodniki	2,25	22,47	49775,28	84764,04	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	ZŁY	0,00
	Krzywa	0,74	0	92148,15	156740,74	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK	ZŁY	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Biała	0	0	60526,32	271157,89	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	BRAK	BRAK	BRAK	0,00
	Kotły	0	0	44942,53	175540,23	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY	BRAK	BARDZO DOBRY	11,49
	Pasynki	0	0	38795,18	148530,12	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK	ZŁY	BARDZO DOBRY	BARDZO DOBRY	36,14
	Średnia dla jednostki	0,60	4,49	57237,49	167346,61	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BARDZO DOBRY	7,94
	Średnia dla gminy	34,83	13,66	36450,15	161538,74									9,31

	25 % powyżej średniej gminy	26,13 ↓	10,25 ↓	45562,69 ↑	201923,42 ↑									6,98 ↓
12	Treszczutki	0,00	0,00	91818,18	188181,82	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Łoknica	8,62	34,48	64137,93	155448,28	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	ZŁY	0,00
	Miękiszce	18,52	55,56	10925,93	156740,74	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Pilipki	0,00	0,00	101576,27	149694,92	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	ZŁY	0,00
	Średnia dla jednostki	6,78	22,51	67114,58	162516,44	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BARDZO DOBRY/ZŁY	0,00
	Średnia dla gminy	34,83	13,66	36450,15	161538,74									9,31
	25 % powyżej średniej gminy	26,13 ↓	10,25 ↓	45562,69 ↑	201923,42 ↑									6,98 ↓
13	Sobótka	4,11	13,70	30136,99	146191,78	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BARDZO DOBRY	13,70
	Saki	7,89	52,63	50789,47	171894,74	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Stupniki	5,00	50,00	112500,00	64400,00	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BRAK	0,00
	Koźyno	9,62	38,46	83076,92	180461,54	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	DOBRY	BARDZO DOBRY	0,00
	Orlanka	28,57	142,86	48571,43	368000,00	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BRAK	0,00
	Średnia dla jednostki	11,04	59,53	65014,96	186189,61	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY	BRAK	BARDZO DOBRY	2,74
	Średnia dla gminy	34,83	13,66	36450,15	161538,74									9,31
	25 % powyżej średniej gminy	26,13 ↓	10,25 ↓	45562,69 ↑	201923,42 ↑									6,98 ↓

Źródło Opracowanie własne

Legenda:

Zjawiska kryzysowe w całej jednostce

Przekroczenie o 25 % wartości w stosunku do średniej w gminie

Tabela 6 Podsumowanie zjawisk kryzysowych w Gminie Bielsk Podlaski

Nr jednostki	suma społeczne	suma gospodarcze	suma środowiskowe	suma przestrzenno-funkcjonalne	suma techniczne	suma zjawiska kryzysowych	Obszar zdegradowany
1	2	2	0	4	3	11	
2	5	5	0	5	2	17	
3	1	2	0	4	0	7	
4	1	1	1	4	1	8	
5	0	2	0	4	1	7	
6	2	1	0	5	3	11	
7	1	1	1	5	3	11	
8	3	1	0	5	3	12	
9	0	1	0	4	1	6	
10	2	1	0	4	1	8	
11	3	2	1	4	3	13	
12	3	1	1	4	3	12	
13	4	1	1	4	2	12	

Źródło: Opracowanie własne

Legenda:

Obszar zdegradowany

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

2	Chraboły	102	12,7546
	Deniski	75	27,7803
	Proniewicze	194	27,0782
	Haćki	172	20,1274
	Płoski	226	49,4664
	Suma:	769	137,2069
3	Rajsk	142	28,0261
	Orzechowicze	95	19,3547
	Bańki	85	9,278
	Woronie	96	4,662
	Augustowo	547	62,7786
	Suma:	965	124,0994
4	Hryniewicze Duże	114	17,0076
	Hryniewicze Małe	107	9,4097
	Rzepniewo	35	2,433
	Knorozy	186	24,4319
	Zubowo	96	20,6473
	Suma:	538	73,9295
5	Malinowo	48	6,2858
	Stryki	55	10,6776
	Grabowiec	157	33,944
	Truski	116	7,3118
	Suma:	376	58,2192
6	Łubin Rudoty	101	7,8125
	Łubin Kościelny	226	22,1673
	Sierakowizna	45	4,5933
	Brześcianka	71	7,1142
	Suma:	443	41,6873
7	Szastały	83	12,9896
	Bolesty	94	6,9103
	Skrzypki Duże	50	8,4064
	Skrzypki Małe	48	4,1601
	Suma:	275	32,4664
8	Zawady	77	10,0108
	Pietrzykowo-Gołąbki	90	6,3421
	Pietrzykowo-Wyszki	22	6,7089
	Knorydy	242	26,3643
	Suma:	431	49,4261
9	Mokre	60	18,7872
	Dobromil	69	4,918
	Piliki	301	25,0264
	Podbiele	18	1,2764

	Dubiażyn	210	15,8959
	Suma:	658	65,9039
10	Rajki	37	5,0795
	Kozły	47	4,2626
	Lewki	97	12,0731
	Parcewo	163	36,9072
	Hołody	156	19,985
	Widowo	564	43,0433
	Suma:	1064	121,3507
11	Ogrodniki	89	22,3918
	Krzywa	135	32,9673
	Biała	19	2,4999
	Kotły	87	16,5578
	Pasynki	83	15,8946
	Suma:	413	90,3114
12	Treszczotki	44	9,0693
	Łoknica	58	12,9575
	Miękiszce	54	8,4204
	Pilipki	59	19,9455
	Suma:	215	50,3927
13	Sobótka	73	5,28
	Saki	76	15,0118
	Stupniki	20	2,6768
	Koźyno	52	15,3494
	Orlanka	7	0,52
	Suma:	228	38,838
Suma ogółem:		6660	947,9689

Źródło: Opracowanie własne

Tak wyznaczony obszar zdegradowany ze względu na swoje parametry nie mógł zostać w całości objęty obszarem rewitalizacji. Aby dokonać zawężenia zasięgu przestrzennego obszaru zdegradowanego, wzięto pod uwagę następujące aspekty:

- Z powodu konieczności zawężenia obszaru (przekracza 30 % mieszkańców), wyeliminowano miejscowości z najmniejszą ilością mieszkańców, jako miejsca o najmniejszym potencjale rozwojowym. Wsie te znajdują się w bliskiej odległości od sąsiednich miejscowości ze wskazanej jednostki, w których prowadzone byłyby działania rewitalizacyjne, dzięki czemu również znajdują się w polu oddziaływania rewitalizacji.
- Wyeliminowano miejscowości takie jak: Pietrzykowo-Wyszki- liczba mieszkańców- 22, najmniejsza odległość od miejscowości z tej samej jednostki: 1 km do miejscowości Pietrzykowo-Gołębki; Biała- liczba mieszkańców- 19; najmniejsza odległość od miejscowości z tej samej jednostki: 1,2 km do miejscowości Kotły; Stupniki- liczba mieszkańców- 20; najmniejsza odległość od miejscowości z tej samej jednostki: 2,5 km do miejscowości Koźyno; Orlanka- liczba mieszkańców- 7; najmniejsza odległość od miejscowości z tej samej jednostki: 0,6 km do miejscowości Sobótka.

W efekcie opisanego procesu nastąpiło wyłączenie z obszaru zdegradowanego powyżej wymienionych miejscowości. Poniżej lista miejscowości, które wskazano jako obszar zdegradowany:

Tabela 8 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Bielsk Podlaski

Nr jednostki	Nazwa miejscowości	Liczba ludności w miejscowościach	Powierzchnia obszarów zabudowanych
2	Chraboły	102	12,75
	Deniski	75	27,78
	Proniewiczze	194	27,08
	Haćki	172	20,13
	Płoski	226	49,47
8	Zawady	77	10,01
	Pietrzykowo-Gołąbki	90	6,34
	Knorydy	242	26,36
11	Ogrodniki	89	22,39
	Krzywa	135	32,97
	Koły	87	16,56
	Pasynki	83	15,89
12	Treszczotki	44	9,07
	Łoknica	58	12,96
	Miękiszce	54	8,42
	Pilipki	59	19,95
13	Sobótka	73	5,28
	Saki	76	15,01
	Kożyno	52	15,35
Suma ogółem:		1988	353,77

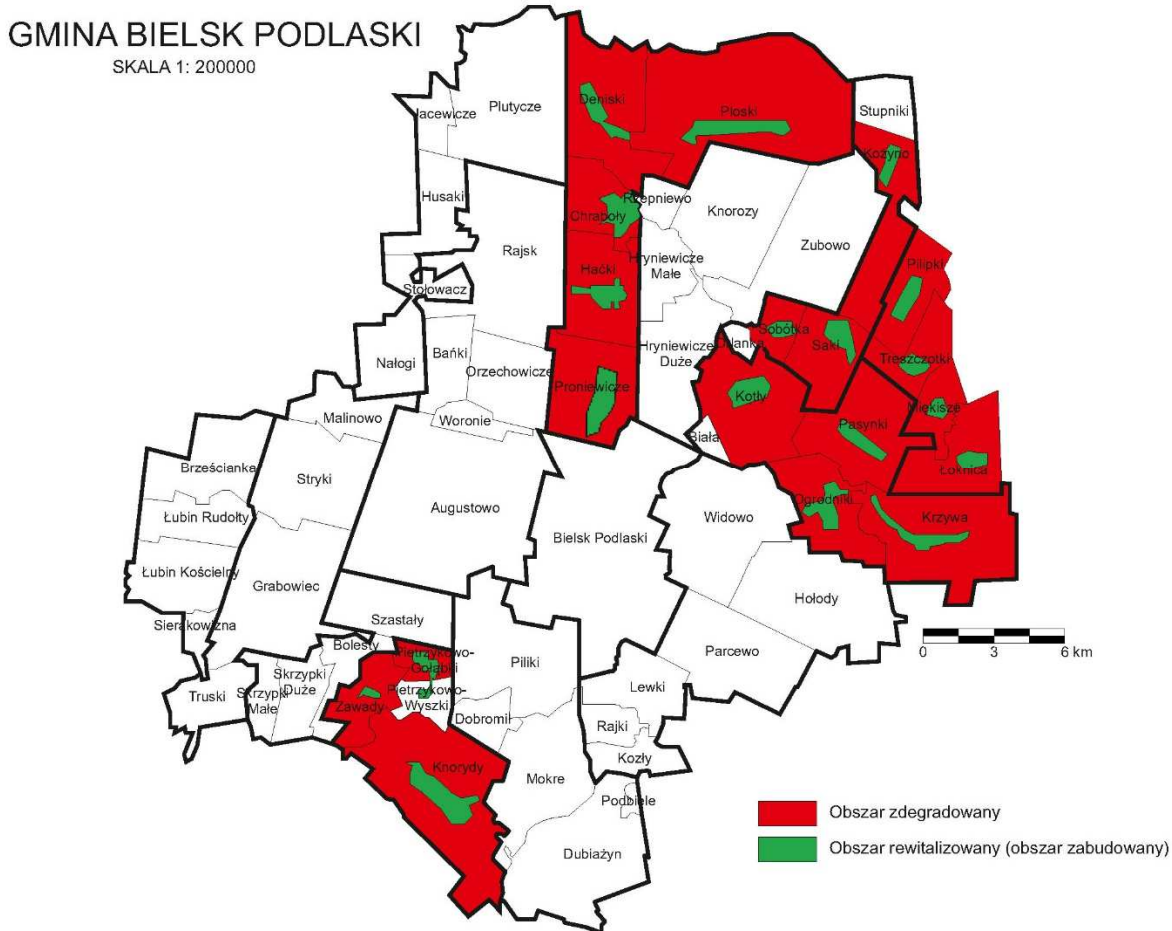
Źródło: Opracowanie własne

W konsekwencji **obszar zdegradowany o dużym znaczeniu dla rozwoju Gminy objął 1988 mieszkańców** (29,84 % ludności Gminy) oraz obszar Gminy **353,77 ha (0,82 % powierzchni Gminy)**.

Obszar rewitalizacji na obszarze Gminy Bielsk Podlaski dotyczy **obszaru zamieszkanego (zabudowanego)** na obszarze zdegradowanym o dużym znaczeniu.

Rysunek 5 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Bielsk Podlaski w podziale na jednostki analityczne

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczony teren obejmował skupienie zamieszkałych części sołectw w północno-wschodniej części gminy oraz obszar w południowo-zachodniej części gminy. Ze względu na duże dysproporcje w zakresie zarówno liczby mieszkańców, jak również powierzchni obu tych grup obszarów, nie zdecydowano się na wydzielenie podobszarów rewitalizacji.

Tabela 9 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Bielsk Podlaski- łącznie jednostki analityczne

Nr jednostki	Łączna liczba ludności w jednostkach	Łączna powierzchnia jednostek na obszarach zabudowanych
2	769	117,08
8	409	42,71
11	394	87,81
12	215	50,4
13	201	35,64
Suma ogółem:	1988	353,77

Źródło: Opracowanie własne

6. POGLĘBIONA ANALIZA OBSZARU REWITALIZACJI

Obszar rewitalizacji musi cechować się tzw. potencjałem rozwojowym, który da możliwość rozwiązywania wcześniej zdiagnozowanych problemów przede wszystkim społeczno-gospodarczych oraz przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych.

Obszar rewitalizacji w Gminie Bielsk Podlaski objął 1988 mieszkańców (29,84 % ludności Gminy) oraz obszar Gminy 353,77 ha (0,82 % powierzchni Gminy).

Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzował się:

- Zbliżoną do limitów określonych przez Wytyczne wielkość obszaru mierzoną jego udziałem w liczbie mieszkańców Gminy ogółem.
- Zróżnicowanym na poziomie poszczególnych jednostek referencyjnych oraz wchodzących w ich skład sołectw, charakteru procesów degradacji we wszystkich analizowanych sferach.

6.1. Sfera społeczna

Z punktu widzenia zjawisk społecznych, analizowany obszar rewitalizacji prezentował zauważalną skalę koncentracji szeregu problemów społecznych. Podwyższony względem wartości referencyjnej, poziom koncentracji analizowanych zjawisk stwierdzono we wszystkich z ośmiu analizowanych negatywnych zjawisk społecznych.

W grupie zjawisk o najwyższym poziomie koncentracji oznaczającym stan kryzysowy znalazły się trzy spośród analizowanych. Były to:

1. Przemoc w rodzinie
2. Długotrwałe bezrobocie
3. Starzejące się społeczeństwo.

Tabela 10 Podsumowanie zjawisk krytycznych w sferze społecznej na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji

Nr jednostki	Nazwa miejscowości	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym NA 1000 MIESZKAŃCÓW	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym NA 1000 MIESZKAŃCÓW	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej NA 1000 MIESZKAŃCÓW	Liczba Niebieskich Kart NA 1000 MIESZKAŃCÓW	Liczba przestępstw NA 1000 MIESZKAŃCÓW	Liczba bezrobotnych ogółem NA 1000 MIESZKAŃCÓW	Liczba osób długotrwale bezrobotnych NA 1000 MIESZKAŃCÓW
2	Chraboty	254,90	156,86	58,82	0,00	0,00	39,22	39,22
	Deniski	573,33	53,33	146,67	13,33	26,67	53,33	40,00
	Proniewicze	304,12	175,26	15,46	0,00	10,31	0,00	0,00
	Haćki	226,74	145,35	63,95	0,00	34,88	40,70	11,63
	Ploski	411,50	70,80	13,27	0,00	26,55	22,12	13,27
Średnia dla jednostki		354,12	120,32	59,64	2,67	19,68	31,07	20,82
Średnia dla gminy		306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
25 % powyżej średniej gminy		383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑
8	Zawady	298,70	207,79	25,97	0,00	0,00	12,99	0,00
	Pietrzykowo- Gołąbki	177,78	177,78	55,56	22,22	0,00	11,11	11,11
	Knorydy	342,98	144,63	33,06	4,13	20,66	20,66	16,53
Średnia dla jednostki		273,15	176,73	38,20	8,78	6,89	14,92	9,21
Średnia dla gminy		306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
25 % powyżej średniej gminy		383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑
11	Ogrodniki	359,55	191,01	56,18	0,00	11,24	33,71	22,47
	Krzywa	585,19	44,44	29,63	7,41	29,63	7,41	7,41
	Kotły	379,31	160,92	91,95	0,00	0,00	22,99	11,49
	Pasynki	421,69	72,29	24,10	0,00	0,00	48,19	24,10
Średnia dla jednostki		436,43	117,17	50,46	1,85	10,22	28,07	16,37

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

Średnia dla gminy		306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
25 % powyżej średniej gminy		383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑
12	Treszczotki	545,45	45,45	22,73	0,00	0,00	22,73	22,73
	Łoknica	362,07	137,93	34,48	17,24	17,24	0,00	0,00
	Miękiszewo	425,93	55,56	74,07	0,00	0,00	0,00	0,00
	Pilipki	406,78	118,64	16,95	0,00	0,00	0,00	0,00
Średnia dla jednostki		435,06	89,40	37,06	4,31	4,31	5,68	5,68
Średnia dla gminy		306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
25 % powyżej średniej gminy		383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑
13	Sobótka	301,37	205,48	0,00	0,00	27,40	13,70	13,70
	Saki	460,53	118,42	52,63	0,00	52,63	13,16	13,16
	Koźyno	730,77	19,23	76,92	0,00	0,00	19,23	19,23
Średnia dla jednostki		497,56	114,38	43,18	0,00	26,68	15,36	15,36
Średnia dla gminy		306,61	156,16	41,59	1,80	14,26	21,32	14,71
25 % powyżej średniej gminy		383,26 ↑	117,12 ↓	51,99 ↑	2,25 ↑	17,83 ↑	26,65 ↑	18,39 ↑

Źródło: Opracowanie własne

Legenda:

	Zjawiska kryzysowe w całej jednostce
	Przekroczenie o 25 % wartości w stosunku do średniej w gminie

Najwięcej stanów krytycznych w Gminie Bielsk Podlaski zarejestrowano w jednostce nr 2, gdzie zaobserwować można wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej (59,64 osób na 1000 mieszkańców otrzymujących wsparcie z GOPS), dużą liczbę Niebieskich Kart- 2,67 kart na 1000 mieszkańców (przemoc, patologie w rodzinach), wysoki poziom bezrobocia (31,07 osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców; 20,82 osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców) oraz znaczną liczbę popełnianych przestępstw (19,68 na 1000 mieszkańców).

Nawarstwianie się problemów społecznych może doprowadzić do wzrostu zachowań dewiacyjnych co ma miejsce na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Przemoc domowa jest wynikiem ogromnej frustracji spowodowanej narastającym problemem bezrobocia, brakiem perspektyw życiowych, uzależnieniem od pomocy społecznej oraz nałogami (alkoholizm), co w konsekwencji prowadzi do pogłębiającego się wykluczenia społecznego mieszkańców.

Przyczyn zdiagnozowanych problemów można upatrywać w sytuacji rodzinnej. Nakładające się problemy bezrobocia i ubóstwa, uzależnienia od pomocy społecznej oraz wysoki odsetek interwencji policji spowodowany przemocą w rodzinie wpływają bardzo negatywnie na młodych członków społeczności.

Dodatkowym problemem jest wszechobecny wśród młodzieży trend spędzania czasu wolnego z urządzeniem multimedialnym, zastępującym kontakty międzyludzkie, co prowadzi do pogłębiających się problemów społecznych. Nie mając pozytywnych wzorców wśród najbliższych młodzi ludzie są kolejnym pokoleniem które w przyszłości może powielić schemat zachowań rodziców, dziedzicząc niejako model życia oparty na uzależnieniu od pomocy państwa.

6.2. Sfera gospodarcza

Obszar rewitalizacji reprezentuje obszar problemowy również z punktu widzenia procesów gospodarczych. Fakt ten dobitnie potwierdza analiza zjawiska przedsiębiorczości. Obszar rewitalizacji osiągnął niskie, w skali Gminy, wartości wskaźnika przedsiębiorczości mierzonego liczbą firm zarejestrowanych w systemie REGON oraz liczby przedsiębiorstw nowopowstałych. Wskaźniki te porównano także z liczbą osób w wieku produkcyjnym (tabela poniżej).

Tabela 11 Podsumowanie zjawisk krytycznych w sferze gospodarczej na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji

Nr jednostki	Nazwa miejscowości	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG NA 1000 MIESZKAŃCÓW	Liczba nowopowstałych firm w ostatnich 3 latach NA 1000 MIESZKAŃCÓW
2	Chraboły	4,90	29,41
	Deniski	1,33	0,00
	Proniewicze	3,61	20,62
	Haćki	0,00	0,00
	Ploski	0,00	0,00

Średnia dla jednostki		1,97	10,01
Średnia dla gminy		34,83	13,66
25 % powyżej średniej gminy		26,13 ↓	10,25 ↓
8	Zawady	1,30	12,99
	Pietrzykowo- Gołąbki	4,44	11,11
	Knorydy	0,83	0,00
Średnia dla jednostki		2,19	8,03
Średnia dla gminy		34,83	13,66
25 % powyżej średniej gminy		26,13 ↓	10,25 ↓
11	Ogrodniki	2,25	22,47
	Krzywa	0,74	0
	Kotły	0	0
	Pasynki	0	0
Średnia dla jednostki		0,75	5,62
Średnia dla gminy		34,83	13,66
25 % powyżej średniej gminy		26,13 ↓	10,25 ↓
12	Treszczotki	0,00	0,00
	Łoknica	8,62	34,48
	Miękiszce	18,52	55,56
	Pilipki	0,00	0,00
Średnia dla jednostki		6,78	22,51
Średnia dla gminy		34,83	13,66
25 % powyżej średniej gminy		26,13 ↓	10,25 ↓
13	Sobótka	4,11	13,70
	Saki	7,89	52,63
	Koźyno	9,62	38,46
Średnia dla jednostki		7,21	34,93
Średnia dla gminy		34,83	13,66
25 % powyżej średniej gminy		26,13 ↓	10,25 ↓

Źródło: Opracowanie własne

Legenda:

Zjawiska kryzysowe w całej jednostce

Przekroczenie o 25 % wartości w stosunku do średniej w gminie

Najgorsza sytuacja pod względem poziomu przedsiębiorczości występuje **w jednostce nr 11**, gdzie zarejestrowanych w CEID firm jest średnio 0,75 na 1000 mieszkańców, gdzie analizowany obszar zamieszkuje 172 osoby w wieku produkcyjnym.

6.3. Sfera środowiskowa

Jako zagrożenia sfery środowiskowej, przeanalizowano ilość materiałów zawierających azbest oraz ilość odpadów komunalnych.

Azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. W związku z tym powstało wiele regulacji prawnych zakazujących stosowania i produkcji wyrobów zawierających ten minerał, a także nakazujących usunięcie wyrobów już istniejących. Wśród zabudowy w Gminie Bielsk Podlaski, gdzie występują wyroby azbestowe przeważają budynki jednorodzinne i towarzyszące im często zabudowania gospodarcze. Z zebranych danych wynika, że na terenie Gminy występuje ok. 242758 m² wyrobów azbestowych.

Średnia ilość materiałów zawierających azbest w gminie na 1000 mieszkańców, wynosi 36450,15 m² i aż w 3 jednostkach wartości te zostały przekroczone- jednostka nr 11, gdzie ilość takich materiałów wynosi 56415,28 m² na 1000 mieszkańców, jednostka nr 12- 67114,58 m², jednostka nr 13- 54667,79 m².

Tabela 12 Podsumowanie zjawisk krytycznych w sferze środowiskowej na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji

Nr jednostki	Nazwa miejscowości	Ilość materiałów zawierających azbest (m ²) NA 1000 MIESZKAŃCÓW	Liczba kg odpadów komunalnych NA 1000 MIESZKAŃCÓW
2	Chraboły	15392,16	169568,63
	Deniski	62266,67	198720,00
	Proniewicze	15154,64	172618,56
	Haćki	18139,53	151906,98
	Ploski	51415,93	148991,15
Średnia dla jednostki		32473,79	168361,06
Średnia dla gminy		36450,15	161538,74
25 % powyżej średniej gminy		45562,69 ↑	201923,42 ↑
8	Zawady	12597,40	191168,83
	Pietrzykowo- Gołąbki	30555,56	132888,89
	Knorydy	31694,21	161950,41
Średnia dla jednostki		24949,06	162002,71
Średnia dla gminy		36450,15	161538,74
25 % powyżej średniej gminy		45562,69 ↑	201923,42 ↑
11	Ogrodniki	49775,28	84764,04
	Krzywa	92148,15	156740,74
	Kotły	44942,53	175540,23
	Pasynki	38795,18	148530,12
Średnia dla jednostki		56415,28	141393,78
Średnia dla gminy		36450,15	161538,74
25 % powyżej średniej gminy		45562,69 ↑	201923,42 ↑
12	Treszczotki	91818,18	188181,82

	Łoknica	64137,93	155448,28
	Miękiszewo	10925,93	156740,74
	Pilipki	101576,27	149694,92
	Średnia dla jednostki	67114,58	162516,44
	Średnia dla gminy	36450,15	161538,74
	25 % powyżej średniej gminy	45562,69 ↑	201923,42 ↑
13	Sobótka	30136,99	146191,78
	Saki	50789,47	171894,74
	Koźyno	83076,92	180461,54
	Średnia dla jednostki	54667,79	166182,69
	Średnia dla gminy	36450,15	161538,74
	25 % powyżej średniej gminy	45562,69 ↑	201923,42 ↑

Źródło: Opracowanie własne

Legenda:

Zjawiska kryzysowe w całej jednostce

Przekroczenie o 25 % wartości w stosunku do średniej w gminie

Z kolei ilość odpadów komunalnych w 2018 r. w Gminie Bielsk Podlaski wyniosła 1 075 848 kg, średnia liczba odpadów dla Gminy na 1000 mieszkańców to 161538,74 kg. Wartość ta nie została przekroczona **w żadnej jednostce.**

6.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Jednym ze zjawisk analizowanym w trakcie prac delimitacyjnych, odnoszącym się wprost do sfery przestrzenno-funkcjonalnej była ocena stanu i występowanie infrastruktury drogowej, chodników oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych, czy świetlic.

Tabela 13 Podsumowanie zjawisk krytycznych w sferze funkcjonalno-przestrzennej na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji

	Nazwa miejscowości	Dostępność świetlic	Dostępność placów zabaw	Występowanie siłowni (zewnętrznych)	Występowanie oświetlenia ulicznego	Dostępność chodników	Stan dróg
2	Chraboły	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY
	Deniski	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY
	Proniewicze	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK	ZŁY
	Haćki	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY
	Ploski	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY
	Średnia dla jednostki	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY
8	Zawady	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	DOBRY
	Pietrzykowo- Gołąbki	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY
	Knorydy	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY
	Średnia dla jednostki	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY
11	Ogrodniki	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY
	Krzywa	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK	ZŁY
	Kotły	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	DOSTATECZNY
	Pasynki	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK	ZŁY
	Średnia dla jednostki	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK/NIE	ZŁY
12	Treszczotki	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY
	Łoknica	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY
	Miękiszce	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY
	Pilipki	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY
	Średnia dla jednostki	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY
13	Sobótka	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY
	Saki	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY
	Kożyno	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY
	Średnia dla jednostki	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	ZŁY

Źródło: Opracowanie własne

Legenda:

	Zjawiska kryzysowe w całej jednostce
	Przekroczenie o 25 % wartości w stosunku do średniej w gminie

6.5. Sfera techniczna

Jedynym zjawiskiem analizowanym w zakresie sfery technicznej w pogłębionej diagnozie było dziedzictwo kulturowo-materialne.

Tabela 14 Podsumowanie zjawisk krytycznych w sferze technicznej na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji

Nr jednostki	Nazwa miejscowości	Stan techniczny budynków użyteczności publicznej	Stan obiektów kulturalnych (świetlic)	Liczba obiektów zabytkowych NA 1000 MIESZKAŃCÓW
2	Chraboły	DOBRY	DOBRY	0,00
	Deniski	BRAK	BRAK	13,33
	Proniewicze	BRAK	BARDZO DOBRY	5,15
	Haćki	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Płoski	DOBRY	ZŁY	13,27
Średnia dla jednostki		BRAK	DOBRY	6,35
Średnia dla gminy				9,31
25 % powyżej średniej gminy				6,98 ↓
8	Zawady	BRAK	BRAK	0,00
	Pietrzykowo- Gołąbki	BRAK	ZŁY	0,00
	Knorydy	BARDZO DOBRY	DOBRY	20,66
Średnia dla jednostki		BRAK	BRAK/ZŁY	6,89
Średnia dla gminy				9,31
25 % powyżej średniej gminy				6,98 ↓
11	Ogrodniki	BRAK	ZŁY	0,00
	Krzywa	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Kotły	BRAK	BARDZO DOBRY	11,49
	Pasynki	BARDZO DOBRY	BARDZO DOBRY	36,14
Średnia dla jednostki		BRAK	BARDZO DOBRY	11,91
Średnia dla gminy				9,31
25 % powyżej średniej gminy				6,98 ↓
12	Treszczotki	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Łoknica	BRAK	ZŁY	0,00
	Miękiszce	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Pilipki	BRAK	ZŁY	0,00
Średnia dla jednostki		BRAK	BARDZO DOBRY/ZŁY	0,00

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

Średnia dla gminy				9,31
25 % powyżej średniej gminy				6,98 ↓
13	Sobótka	BRAK	BARDZO DOBRY	13,70
	Saki	BRAK	BARDZO DOBRY	0,00
	Koźyno	DOBRY	DOBRY	0,00
Średnia dla jednostki		BRAK	DOBRY	4,57
Średnia dla gminy				9,31
25 % powyżej średniej gminy				6,98 ↓

Źródło: Opracowanie własne

Legenda:

Zjawiska kryzysowe w całej jednostce

Przekroczenie o 25 % wartości w stosunku do średniej w gminie

Na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji znajduje się **12** z 62 zabytkowych obiektów. Są to m.in. zabytki w takich miejscowościach jak:

Proniewicze:

-drewniana chałupa (nr 29), 2 poł. XIX, nr rej.:543 z 17.11.1983.

Płoski:

- drewniana parafialna cerkiew prawosławna pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego, k. XVIII, nr rej.:A-37 z 08.07.1991

-cmentarz cerkiewny, nr rej.:A-37 z 08.07.1991.

Knorydy:

We wsi znajduje się cmentarz prawosławny z kaplicą pod wezwaniem św. Jerzego, pochodzącą z 1846 r. należącą do parafii w Boćkach.

Kotły:

We wsi znajduje się prawosławna czasownia, należąca do parafii Zaśnięcia Przenajświętszej Bogurodzicy w Bielsku Podlaskim.

Pasynki:

-drewniana parafialna cerkiew prawosławna pod wezwaniem Narodzenia św. Jana Chrzciciela, 1891 r., nr rej.:A-36 z 12.01.1993

-drewniana kaplica cmentarna pod wezwaniem św. Anny, XVIII, nr rej.:A-35 z 10.05.1977

Badano również dostępność miejsc kultury- głównie świetlic wiejskich, wskazywanych jako miejsce do spędzania czasu przez mieszkańców, organizowania kół wiejskich, imprez, spotkań itp. Takich miejsc brakuje przede wszystkim w jednostce 2 i 8.

Kolejnym analizowanym aspektem był stan (lub ich występowanie) budynków użyteczności publicznej. Konkluzja jest taka, że budynków tego typu nie ma w żadnej jednostce (biorąc średnie wartości dla jednostki) - budynki użyteczności publicznej występują jedynie w miejscowości Chraboty i Ploski z jednostki nr 2, Knorydy- jednostka nr 8, Pasynki- jednostka nr 11.

7. ZIDENTYFIKOWANE POTRZEBY

Wyznaczony obszar rewitalizacji ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego całej Gminy. W jego granicach zlokalizowane są najważniejsze obiekty i tereny zabytkowe, co przekłada się na atrakcyjność turystyczną. Obszar zamieszkuje ¼ wszystkich mieszkańców Gminy, a wyznaczone jednostki skupione są w 2 częściach Gminy (którą można w zasadzie interpretować jako jedną część północno-wschodnią).

Charakter potrzeb rewitalizacyjnych na tym obszarze jest nastawiony przede wszystkim na zmniejszenie poziomu bezrobocia, ubóstwa, przemocy domowej, zmniejszenie uzależnienia od pomocy społecznej oraz braku chęci młodych ludzi w pozostaniu na tym terenie (zmiana konstrukcji piramidy wieku w gminie), poprzez stworzenie warunków do szerokiego rozwoju gospodarczego również z wykorzystaniem dziedzictwa historyczno-kulturowego. Da to ludziom szansę na znalezienie nowego źródła dochodów i wyjście z problemów finansowych, które są główną przyczyną przemocy w rodzinie, czy alkoholizmu. Istotnym elementem jest także stworzenie miejsc integracji społecznej, obiektów sportowo-kulturalnych oraz podjęcie inicjatyw zagospodarowujących wolny czas mieszkańców.

Poza tym teren wymaga również większej aktywności w sferze technicznej oraz środowiskowej, gdyż jest obciążony dużą ilością materiałów zawierających azbest oraz znaczącą ilością odpadów komunalnych. Zdecydowanym brakiem w infrastrukturze jest także niewystępowanie sieci kanalizacji.

Wobec powyższego proponuje się uznanie obszaru zdegradowanego wskazanych jednostek, jako obszaru rewitalizacji za zasadne. Sytuację kryzysową na tym obszarze potwierdzają wszystkie wskaźniki społeczne, wskaźniki ze sfery technicznej i przestrzenno – funkcjonalnej oraz niewykorzystany jeszcze w pełni istotny potencjał rozwojowy.

W trakcie procesu partycypacji społecznej dodatkowymi problemami, które zostały zgłoszone przez mieszkańców były:

- Inwestycja w szkołę podstawową
- Przebudowa drogi wojewódzkiej i powiatowej
- Remont świetlicy

- Zagospodarowanie terenu po dawnej szkole (plac zabaw, boisko do siatki)
- Budowa drogi Bańki – Woronie – Augustowo
- Remont dróg polnych
- Stworzenie OSP i koła gospodyń wiejskich
- Budowa wiaty grillowej
- Stworzenie miejsca do zabawy i rozrywki dla dzieci i dorosłych
- Budowa drogi asfaltowej
- Budowa kanalizacji
- Budowa zalewu
- Boisko
- Miejsce spotkań dla emerytów i rencistów
- Chodniki
- Ścieżka rowerowa
- Teren rekreacyjny
- Plac zabaw
- Oświetlenie uliczne
- Podniesienie świadomości społecznej odnośnie wartości przyrodniczych i kulturowych
- Tworzenie infrastruktury turystycznej
- Obszary zabaw dla dzieci
- Zagospodarowanie góry zamkowej
- Ograniczenie prędkości na drodze S-19
- Ogrodzenie stawu strażackiego
- Budowa ścieżki rowerowej z Bielska Podlaskiego do Hołód
- Budowa sieci gazowej
- Poprawa stanu dróg
- Siłownia
- Inwestycja w odnawialne źródła energii

- Poprawa Internetu
- Zagospodarowanie terenu przy remizie strażackiej
- Budowa drogi Hołody – Mięgisze
- Budowa drogi powiatowej Hryniewicze Duże – Hryniewicze Małe
- Dostosowanie świetlicy do potrzeb niepełnosprawnych
- Remont drogi powiatowej Hryniewicze Małe - Rzepiewo
- Uruchomienie połączeń komunikacyjnych z gminą
- Remont drogi powiatowej relacji Bielsk Podlaski – Białowieża, na odcinku od Bielska Podlaskiego do Łoknicy
- Wznowienie działalności koła gospodyń wiejskich
- zorganizowanie miejsca pobytu dziennego dla niepełnosprawnych/seniorów
- Termomodernizacje budynków kulturowych
- Zagospodarowanie dla mieszkańców wsi terenu gminnego
- Modernizacja lub budowa boiska
- Zajęcia wieczorne dla mieszkańców
- Budowa drogi Malinowo - Stryki
- Przebudowa drogi żwirowej
- Naprawa drogi Mięgisze – Treszczotki
- Naprawa drogi do źródła „Żywoho Istocznika” (droga powiatowa)
- Napraw drogi Nałogi-Malinowo
- Sieć telekomunikacyjna
- Zwiększenie zainteresowania osobami starszymi
- Uporządkować pobocze
- Budowa drogi powiatowej Nałogi - Augustów
- Kosiarka na stan i do użytku wsi Ogrodniki
- Wymiana żarówek w latarniach na ledowe
- Promocja regionu

- Dofinansowanie gminy w większym stopniu
- Prowadzenie akcji uświadamiającej o zdrowym trybie życia
- Organizacja imprez sportowych
- Wspomaganie gospodarstw agroturystycznych
- Budowa drogi Parcewo – Hołody
- Budowa drogi powiatowej Parcewo - Orla
- Remontować świetlicę wiejską
- Budowa parkingu
- Oznaczenia atrakcji turystycznych m.in. zabytków
- Budowa drogi do cmentarza
- Remont cerkwi prawosławnej
- Budowa drogi gminnej do wsi Piliki
- Budowa drogi gminnej Pilipki - Zubowo
- Większe zainteresowanie się gminy mniejszymi miejscowościami
- Przeznaczenie większych środków na rozwój infrastruktury, kanalizacji, oczyszczalni przydomowych, dróg
- Odnowienie zabytków sakralnych
- Wydanie folderu n/t Plosek i okolic
- Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci
- Wprowadzenie odcinkowego pomiaru prędkości na terenie wsi
- Zagospodarowanie działki nad rzeką Narew do celów rekreacyjnych
- Stworzenie parku kulturowego by wzmożyć ruch turystyczny
- Remont i ograniczenie prędkości drogi Chraboły – Strabla.

8. WIZJA I CELE PROGRAMU REWITALIZACJI

Wizja rewitalizacji

Obszar rewitalizacji jest miejscem przyjaznym do zamieszkiwania, w którym zmniejszył się poziom bezrobocia, przemocy w rodzinie, ubóstwa oraz liczba zasiłków przyznawanych z tego tytułu. Po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych, aktywizujących lokalną społeczność, nastąpił wzrost postaw przedsiębiorczych oraz zmniejszenie skali wykluczenia społecznego. Dostosowanie obiektów kultury oraz obiektów użyteczności publicznej do potrzeb zarówno osób starszych jak i najmłodszych, spowodowało znaczne ożywienie tych grup i ich zwiększony udział w życiu społeczno-kulturalnym.

W przestrzeni ogólnodostępnej zapanował ład i porządek, co zachęca mieszkańców do spędzania czasu wolnego poza domem. Zwiększyła się liczba miejsc rekreacji na wolnym powietrzu, przez co mieszkańcy mogą aktywnie i w sposób bezpieczny korzystać z infrastruktury. Modernizacja głównych ciągów komunikacyjnych i zdegradowanych obiektów spowodowała zwiększenie bezpieczeństwa poruszania się w obrębie zabudowanym miejscowości (obszar rewitalizacji).

Na skutek przeprowadzonych działań obszar rewitalizacji stał się miejscem atrakcyjnym, zachęcającym do zamieszkiwania, co spowodowało zmniejszenie odpływu ludności, w szczególności wśród młodych ludzi.

Cele rewitalizacji

Cele określone w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023 są wynikiem pełnego spojrzenia na zidentyfikowane, na etapie diagnozy gminy, problemy społeczne oraz gospodarczo-przestrzenno-środowiskowe i techniczne obszaru rewitalizacji. Cele te wynikają z przyjętej wizji obszaru po rewitalizacji.

Cel ogólny

Poprawa jakości i warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji w Gminie Bielsk Podlaski, poprzez szereg działań rewitalizacyjnych służących eliminacji negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, środowiskowej oraz technicznej, zmierzających do stworzenia przestrzeni przyjaznej mieszkańcom.

Realizacja celu ogólnego określonego w Programie Rewitalizacji nastąpi poprzez realizację następujących celów szczegółowych i kierunków działań:

Tabela 15 Cele szczegółowe programu rewitalizacji Gminy Bielsk Podlaski

Cele szczegółowe	Działania:
<p>Cel szczegółowy 1: Lepsza jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji w sferze społecznej i gospodarczej</p>	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu, poprzez działania na rzecz aktywizacji społeczno – zawodowej mieszkańców
	Wspieranie aktywności gospodarczej, w tym zmniejszenie poziomu bezrobocia- wzrost aktywizacji mieszkańców
	Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizacji, poprzez przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym
	Wzmacnianie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji, zacieśnianie więzi, zwiększenie kontaktów między mieszkańcami, wzrost integracji międzypokoleniowej
	Promocja zdrowego stylu życia, wzrost świadomości ekologicznej, zwiększenie korzystania z kulturalno-rekreacyjnej strefy życia
<p>Cel szczegółowy 2: Poprawa jakości infrastruktury, ładu przestrzennego i estetyki przestrzeni przy uwzględnieniu aspektów środowiskowych</p>	Poprawa jakości i estetyki przestrzeni publicznej poprzez poprawę stanu technicznego obiektów budowlanych publicznych i prywatnych, w tym zabytkowych,
	Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę jakości infrastruktury drogowej i infrastruktury towarzyszącej
	Polepszenie stanu środowiska naturalnego, w tym jakości powietrza
	Poprawa stanu infrastruktury społecznej przyczyniająca się do włączenia społecznego.
	Nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji

Źródło: Opracowanie własne

9. POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY

Lokalny Program Rewitalizacji musi uwzględniać w swoim programie powiązania z najważniejszymi dokumentami strategicznymi Gminy Bielsk Podlaski. Wybór dokumentów powinien być zgodny z wymaganiami zawartymi w Wytycznych oraz Ustawie o rewitalizacji. Analizę przeprowadzono w oparciu o następujący zakres dokumentów strategicznych:

- a) Strategia zrównoważonego rozwoju Gminy Bielsk Podlaski do 2020 roku.
- b) Program Rozwoju Lokalnego Gminy Bielsk Podlaski na lata 2016-2020.
- c) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023 pozostaje w zgodności z innymi dokumentami dotyczącymi rozwoju tego terenu. Program Rewitalizacji jest komplementarny z wyżej wymienionymi dokumentami.

Strategia zrównoważonego rozwoju Gminy Bielsk Podlaski do 2020 roku

Strategia zrównoważonego rozwoju gminy, jako dokument strategiczny wskazuje ogólne, pożądane dla rozwoju gminy cele. Planowana rewitalizacja wpisuje się w 100 % w zapisane w Strategii cele strategiczne, których misją jest Zasobna i bezpieczna Gmina, dynamicznie rozwijająca się w oparciu o racjonalnie i efektywnie wykorzystywane lokalne zasoby w celu zapewnienia wielofunkcyjnego rozwoju obszaru, zapewniająca wysoki standard życia mieszkańców oraz pozytywny klimat dla rozwoju przedsiębiorczości. Przebieg oraz wdrożenie przyjętej misji nastąpi poprzez realizację trzech, równorzędnych i wzajemnie powiązanych ze sobą celów strategicznych rozwoju Gminy Bielsk Podlaski:

- Cel strategiczny A: *Rozwój bazy ekonomicznej gminy, opartej na rolnictwie i rozwijającej się w jego otoczeniu przedsiębiorczości dla wzrostu dochodów ludności i budżetu gminy*, w którego działania wpisują się min. poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, zdynamizowanie procesu zwiększenia powierzchni gospodarstw rolnych, rozwój infrastruktury obsługi ruchu tranzytowego i transgranicznego, wyznaczenie i urządzenie szlaków turystycznych pieszych i rowerowych oraz pól biwakowych.
- Cel strategiczny B: *Rozwój infrastruktury technicznej dla poprawy warunków życia mieszkańców oraz wzrostu konkurencyjności lokalnych podmiotów gospodarczych*, do którego zostały włączone takie działania jak: modernizacja dróg gminnych, modernizacja dróg dojazdowych do pól, budowa zagrodowych oczyszczalni ścieków gdzie nie jest przewidziana budowa kanalizacji sanitarnej, gminny system gospodarki odpadami.
- Cel strategiczny C: *Zapewnienie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju gminy poprzez wzrost kapitału społecznego oraz doskonalenie metod zarządzania gospodarką lokalną*, w którym zostały określone takie działania jak: program lokalnego rynku pracy, rozbudowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej, pozyskanie funduszy pomocowych, budżet zadaniowy, opieka,

konserwacja i utrzymanie pomników przyrody i zabytków, zagospodarowanie obiektów nieużytkowanych na terenie Gminy.

Cele działań rewitalizacyjnych zapisanych w LPR w dużym stopniu wpisują się zatem w cele działań zarysowanych w Strategii zrównoważonego rozwoju Gminy Bielsk Podlaski.

Program Rozwoju Lokalnego Gminy Bielsk Podlaski na lata 2016 - 2020

Program Rozwoju Lokalnego Gminy Bielsk Podlaski to zestaw zatwierdzonych do podjęcia działań, zarówno w określonym czasie jak i terminie. Zmierzają one do długotrwałego oraz zrównoważonego rozwoju Gminy Bielsk Podlaski. Wynikiem rozwoju lokalnego jest równoczesna działalność na tym samym terenie różnych podmiotów władzy publicznej, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw oraz obywateli, a działania te powinny się wzajemnie uzupełniać w celu wzrostu gospodarczego, cywilizacyjnego oraz kulturowego. Misja Gminy Bielsk Podlaski brzmi: „*Zasobna i bezpieczna Gmina, dynamicznie rozwijająca się w oparciu o racjonalnie i efektywnie wykorzystywane lokalne zasoby w celu zapewnienia wielofunkcyjnego rozwoju obszaru, zapewniająca wysoki standard życia mieszkańców, pozytywny klimat dla rozwoju przedsiębiorczości oraz ochronę środowiska.*” Wdrożenie przyjętej wizji misji nastąpi poprzez realizację trzech, równorzędnych i wzajemnie powiązanych ze sobą celów strategicznych rozwoju Gminy Bielsk Podlaski:

1. Rozwój bazy ekonomicznej Gminy, opartej na rolnictwie i rozwijającej się w jego otoczeniu przedsiębiorczości dla wzrostu dochodów ludności i budżetu Gminy.
2. Rozwój infrastruktury technicznej dla poprawy warunków życia mieszkańców oraz wzrostu konkurencyjności lokalnych podmiotów gospodarczych.
3. Zapewnienie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju Gminy poprzez wzrost kapitału społecznego oraz doskonalenie metod zarządzania gospodarką lokalną.

Kierunki działań określone w tym dokumencie wskazują na potrzebę rozwoju gminy, w celu poprawy życia mieszkańców. Działania zaplanowano w 3 sferach, a Program Rewitalizacji będzie komplementarny do nich i będzie miał na celu realizację wyznaczonych celów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Najważniejszym dokumentem planistycznym w gminie wyznaczającym kierunki rozwoju przestrzennego gminy jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Podstawowym celem rozwoju gminy określonym w Studium jest umożliwienie prowadzenia spójnej polityki przestrzennej, powiązanej z rozwojem gospodarczym i społecznym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Studium wskazuje potencjał rozwoju przestrzennego, możliwości zagospodarowania nowych terenów oraz stopień przekształceń istniejącego zagospodarowania, a także konieczność ochrony obszarów i obiektów wartościowych. Niniejszy dokument wskazuje potencjał rozwoju przestrzennego, możliwości zagospodarowania nowych terenów oraz stopień

przekształceń istniejącego zagospodarowania, a także konieczność ochrony obszarów i obiektów wartościowych.

W wyniku analizy uwarunkowań rozwoju gminy studium zakłada następujące kierunki rozwoju: utrzymanie dominującej funkcji rolniczej, rozwój funkcji mieszkaniowej, zagrodowej i jednorodzinnej z dopuszczeniem funkcji usługowej, zwiększenie arealów lasów, rozwój infrastruktury technicznej, budowa urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych.

Cele działań rewitalizacyjnych zapisanych w LPR w dużym stopniu wpisują się zatem w kierunki rozwoju uwzględnione w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

10. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Wszystkie projekty rewitalizacyjne z listy podstawowej łączy wspólny mianownik: silnie oddziałują na niwelowanie problemów mieszkańców obszaru rewitalizacji w aspekcie społeczno - gospodarczym a także technicznym i przestrzenno-funkcyjnym, gwarantując osiągnięcie zaplanowanych w Programie celów. Drugim ważnym elementem spajającym te projekty jest grupa docelowa, czyli mieszkańcy różnych grup wiekowych zamieszkujący obszar rewitalizacji. Wszystkie pozostałe projekty których zadaniem jest likwidowanie zdiagnozowanych wcześniej stanów kryzysowych w sferze społeczno-gospodarczej i przestrzenno – środowiskowej, lecz z racji charakterystyki działań i oczekiwanych rezultatów oddziałują nie tylko na społeczność obszaru rewitalizacji, lecz na wszystkich mieszkańców gminy – zostały umieszczone na liście działań uzupełniających.

Dzięki realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych możliwe będzie zmniejszenie skali problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze społecznej: problemu niskiej aktywności osób bezrobotnych, niskiego udziału mieszkańców w życiu społeczno-kulturalnym, zwiększenie pomocy dzieciom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym, a także w sferze przestrzenno-funkcyjnej: zwiększenie liczby, dostępności oraz jakości przestrzeni publicznych.

10.1. Przedsięwzięcia podstawowe

Przedsięwzięcie 1	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Stworzenie miejsca integracji społecznej poprzez remont budynku świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu we wsi Knorydy
2. Podmiot zgłaszający i realizujący Przedsięwzięcie	Gmina Bielsk Podlaski, mieszkańcy
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Nie
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do	Knorydy – działka nr ewidencyjny 764/2; 763

rewitalizacji	
5. Przewidywany okres realizacji Przedsięwzięcia	od 2020 r. do 2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Przestrzenno-funkcjonalna Techniczna
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	<p>Głównym celem projektu jest poprawa jakości i standardu życia mieszkańców wsi Knorydy oraz wzmocnieni więzi i kontaktów między społecznością. Zwiększona zostanie także aktywność sportowa mieszkańców.</p> <p>Obecnie stan techniczny budynku wymaga poprawy i generalnego remontu, braki w wyposażeniu powodują znaczne ograniczenia w prowadzeniu zajęć dla dorosłych oraz organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.</p> <p>Budynek o takim charakterze pełni ważną rolę w życiu lokalnej społeczności, dzięki stworzeniu ogólnodostępnego miejsca dla mieszkańców, możliwe jest zaspokojenie ich potrzeb społeczno – kulturalnych. Będzie możliwość organizacji spotkań, warsztatów, kafejki internetowej dla mieszkańców, zajęć gimnastycznych, organizowanie imprez z udziałem mieszkańców, Rady sołeckiej, czy innych organizacji społecznych. Wpływa to na wzmocnienie kontaktów i zacieśnianie więzi pomiędzy lokalną społecznością.</p> <p>Poza tym umiejscowienie siłowni wraz z placem zabaw obok świetlicy zachęci rodziców do ruchu, kiedy dzieci pochłonięte będą zabawą, wówczas dorośli zamiast siedzieć na ławce, będą mogli zadbać o kondycję i zdrowie.</p> <p>Wprowadzone zmiany wpłyną na poprawę wizerunku, świetlica będzie miała ładny, estetyczny wygląd, a miejsce wokół budynku zostanie odpowiednio zagospodarowane i uporządkowane. Dzięki temu zostanie podniesiona jakość życia na wsi, miejscowość stanie się miejscem przyjaznym i otwartym dla potencjalnych mieszkańców.</p>
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres Działań	Projekt zakłada przygotowanie dokumentacji, remont budynku świetlicy wiejskiej z niezbędnym wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu w m.in. plac zabaw dla dzieci oraz siłownię zewnętrzną i utworzenie miejsca spotkań mieszkańców- tzw. Centrum Aktywności Lokalnej.
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	600 000 zł EFRR, budżet gminy
10. Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - stworzenie nowych miejsc spędzania wolnego czasu - podniesiona jakość życia na wsi -wzrost aktywności i integracji społeczności lokalnej -wysiłek fizyczny wpływa pozytywnie na lepszy stan zdrowia - poprawę wizerunku estetycznego wsi poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej

	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa dostępności do placów zabaw, świetlic i siłowni zewnętrznej, - poprawa stanu technicznego budynku - dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych
--	--

Przedsięwzięcie 2	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Dobra droga dla Seniora w Gminie Bielsk Podlaski
2. Podmiot zgłaszający i realizujący Przedsięwzięcie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Nie
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	Knorydy przyległe wsie: Pietrzykowo Gołąbki, Zawady. Ogrodniki przyległe wsie: Pasyunki, Saki, Treszczotki, Łoknica, Krzywa, Miękisze. Ploski przyległe wsie: Proniewiczze, Chрабоły, Deniski, Haćki. Kożyno przyległe wsie: Kotły, Sobótka, Pilipki.
5. Przewidywany okres realizacji Przedsięwzięcia	Od 2020 r. do 2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Gospodarcza Techniczna Środowiskowa Przestrzenno-funkcjonalna
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	<p>Zwiększenie zakresu i jakości usług środowiskowych, zwiększenie aktywności społecznej wśród seniorów, sprzyjającej deinstytucjonalizacji, zwiększenie integracji środowisk senioralnych z otoczeniem, poszerzenie zakresu usług społecznych dla osób 60+ oraz modernizacja istniejących budynków (świetlic).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie osobom po 60 r.ż. oferty: <ul style="list-style-type: none"> - edukacyjnej (zajęcia teatralno - plastyczne z instruktorem, techniki wykorzystywane w teatrze, sposoby zachowań, dykcja, nabycie umiejętności plastycznych w celu stworzenia rękodzieła regionalnego pisanki stroiki itp., w efekcie dowartościowanie się i duma z siebie w czasie tworzenia rękodzieła dla swoich rodzin i mieszkańców Gminy. Zajęcia Galeria Sztuki Seniora: wykłady, prace manualne, poznanie sztuk origami, malowania na szkle itd. <p>Wyjazd do Muzeum Ikon w Supraślu, warsztaty z malowania ikon, Klub przyszłości Seniora - profilaktyka chorób, aktywność psychofizyczna, - kulturowo - turystyczno - rekreacyjnej - wyjazd edukacyjny (do uzgodnienia z uczestnikami), większość uczestników nigdy nie miała możliwości poznania miejsc w Polsce ich walorów turystycznych, przyrodniczych i</p>

historycznych, odbędą się również wyjazdy do teatru, opery i filharmonii, - zdrowotnej - spotkania z cyklu Wiem co jem, zasady zdrowego żywienia, komponowanie zdrowych posiłków dostosowanych do potrzeb diety osób starszych, zwiększenie świadomości zdrowotnej uczestników, wyjazd do gospodarstw ekologicznych między innymi :w Korycinach gm. Grodzisk w celu nauki uprawy ekologicznej ziół oraz ich zastosowania w codziennej diecie – ciągła współpraca t z pracownikami socjalnymi GOPS Bielsk Podlaski : dla osób Senior + po 60 roku życia.

- Program prozdrowotny obejmujący wykłady/spotkania ze specjalistami, tj. dietetykiem, trenerem żywienia, lekarzami, rehabilitantami w zależności od potrzeb seniorów, zajęcia z arteterapii, zajęcia z terapii tańcem i ruchem, zajęcia z muzyki. Realizacja programu ma na celu nabycie świadomości wśród uczestników projektu w zakresie podstawowych kategorii zachowań prozdrowotnych związanych ze zdrowiem fizycznym, psychospołecznym, prewencją zdrowotną i unikaniem zachowań ryzykownych, szkodliwych, pobudzenie seniorów do działania, zmniejszenie niepokoju, nawiązywanie komunikacji i kontaktów społecznych przy równoczesnej poprawie koordynacji ruchowej, ciągła współpraca z GOPS Bielsk Podlaski na temat uzyskania usług opiekuńczych z GOPS Bielsk Podlaski.
- Program edukacyjny obejmujący zajęcia edukacyjne „E-Senior”, zajęcia dotyczące bezpieczeństwa seniorów. Zakres spotkań/zajęć ma na celu przekazanie informacji na temat zagrożeń i niebezpieczeństw dotyczących osoby starsze w życiu codziennym i społecznym, tj. metody i oszustwa stosowane wśród osób starszych, bezpieczeństwo na drodze i w domu. Zostaną wprowadzone elementy zwiększające poczucie bezpieczeństwa osób starszych” Przycisk Sieci Życia” – czyli dostęp do informacji o seniorze w razie zagrożenia jego zdrowia lub życia., ciągły kontakt z pracownikiem socjalnym GOPS Bielsk Podlaski celem uzyskania informacji na temat uprawnień dla osób po 60+
- Program aktywności społecznej obejmującego zajęcia rozwijające umiejętności i zainteresowania, np. fotografia, rękodzieło, hafciarstwo, kulinaria i inne wg. zainteresowań seniorów. Planuje się także wyjazdy integracyjno – aktywnościowe oraz prezentacje międzygminne

	<p>- uczestnicy każdego Klubu Seniora zorganizują i zaprezentują na wystawach efekty swojej aktywności podczas zajęć.</p>
<p>8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie osób starszych w ich codziennym funkcjonowaniu w miejscu zamieszkania; • przeciwdziałanie izolacji i marginalizacji osób starszych; • pomoc w utrzymywaniu kondycji psychofizycznej; • aktywizacja osób starszych w celu podejmowania działań zmierzających do poprawy jakości ich życia; • pomoc osobom starszym w nabywaniu umiejętności organizacji czasu wolnego; • odkrywanie i rozwijanie zainteresowań, poszerzanie i zdobywanie wiedzy oraz zaspokajanie potrzeb kulturalnych, towarzyskich; • wspieranie rodzin starszych w opiece nad nimi. • usługi opiekuńcze <p>Modernizacja świetlic wiejskich, (jako punkt główny klubów Senior +) w Knorydy, Ploski, Ogrodniki, Kożyno, które skupiały by okoliczną ludność wiejską w ramach działania klubu Senior +, zrobienie podjazdów dla osób niepełnosprawnych, modernizacja łazienek dostosowanych dla osób niepełnosprawnych, docieplenie, wyposażenie w sprzęt audiowizualny, kuchenny, stoły, krzesła, fotele, tablice, komputery.</p>
<p>9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania</p>	<p>1.500.000 zł. EFS, EFRR, Senior +, budżet gminy, budżet państwa</p>
<p>10. Prognozowane rezultaty</p>	<p>-przeciwdziałanie wykluczeniu osób w wieku poprodukcyjnym - aktywizacja osób 60+ w zakresie edukacji, rozwoju kulturalno- oświatowym -organizacja czasu wolnego - usługi opiekuńcze dla osób wymagających opieki osoby drugiej - zmniejszenie ilości beneficjentów z GOPS w zakresie zasiłkobiorców -aktywizacja i współpraca społeczeństwa wiejskiego w ramach modernizacji budynku wiejskiego na działalność Senior + -zmniejszenie bezrobocia poprzez zatrudnienie opiekunów -poprawa wizerunku estetycznego wsi, w której integruje się społeczeństwo wiejskie w ramach Senior -dostosowanie i zniesienie barier architektonicznych w budynkach wiejskich w ramach działania Senior+ i usług opiekuńczych - podniesienie świadomości ludności wiejskiej gm. Bielsk Podlaski w zakresie segregacji śmieci, odpadów komunalnych oraz dbania o czyste powietrze.</p>

Przedsięwzięcie 3	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Aktywizacja społeczności lokalnych poprzez modernizację świetlic wiejskich.
2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie	Gmina Bielsk Podlaski, mieszkańcy
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Nie
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	Świetlice wiejskie we wsiach: Ogrodniki, Pasynki, Pilipki, Saki, Łoknica.
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	od 2020 r. do 2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Przestrzenno-funkcjonalna Techniczna
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	<p>Głównym celem projektu jest poprawa jakości i standardu życia mieszkańców wsi oraz wzmocnieni więzi i kontaktów między społecznością.</p> <p>Obecnie stan techniczny budynku wymaga poprawy i generalnego remontu, braki w wyposażeniu powodują znaczne ograniczenia w prowadzeniu zajęć dla dorosłych oraz organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.</p> <p>Budynek o takim charakterze pełni ważną rolę w życiu lokalnej społeczności, dzięki stworzeniu ogólnodostępnego miejsca dla mieszkańców, możliwe jest zaspokojenie ich potrzeb społeczno – kulturalnych. Wpływa to na wzmocnienie kontaktów i zacieśnianie więzi pomiędzy lokalną społecznością. Ponadto, dzięki wyremontowanej świetlicy, będzie możliwość organizacji spotkań, warsztatów, imprez z udziałem mieszkańców, Rady sołeckiej, czy innych organizacji społecznych niezależnie od pory roku.</p> <p>Plac zabaw zaś i siłownia zewnętrzna to bardzo atrakcyjna forma zabawy, wypoczynku i rekreacji a przede wszystkim na integrację mieszkańców oraz ożywienie wspólnych więzi społecznych. Poprawie ulegnie jakości spędzania wolnego czasu wśród mieszkańców.</p>
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	Projekt zakłada przygotowanie dokumentacji, remont budynku świetlicy wiejskiej z niezbędnym wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu m.in. plac zabaw dla dzieci siłownia zewnętrzna i utworzenie w niej miejsca spotkań mieszkańców.
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	600 000 zł za remont 1 świetlicy EFRR, budżet gminy, budżet państwa
10. Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> -wzmocnienie kontaktów i zacieśnianie więzi pomiędzy lokalną społecznością - podniesiona jakość życia na wsi - promocja zdrowego, aktywnego trybu życia, - poprawę wizerunku estetycznego wsi

	<p>- poprawa dostępności do placu zabaw, siłowni zewnętrznej oraz świetlicy</p> <p>-przystosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych</p>
--	--

Przedsięwzięcie 4	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Poprawa komfortu życia mieszkańców poprzez przebudowę dróg gminnych
2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie	Gmina Bielsk Podlaski, mieszkańcy, Stowarzyszenie „Nasze Ploski”:
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Nie
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	<p>-Chraboły - nr działek: 195, 264/14;</p> <p>-Ploski- nr działek: 899, 909,1238/4;</p> <p>-Krzywa- droga przebiegająca przez wieś;</p> <p>-Knorydy- nr działek: 331/4;</p> <p>-Sobótka- droga przebiegająca przez wieś; nr działek: 109, 73;</p> <p>-Proniewicze- nr działek: 400/1, 375, 412/2, 363, 418/1, 377/1; modernizacja dróg zagumienych;</p> <p>-Pasynki- nr działek 163, 138;</p> <p>-Treszczotki- nr działek: 331;</p> <p>-Deniski- nr działek: 288, 175;</p> <p>-Haćki- nr działki: 301;</p> <p>-Kotły- nr działek: 591, 528, 477, 614;</p> <p>-Łoknica- nr działki: 278.</p>
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	Od 2020 r. do 2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Spółeczna Przestrzenno-funkcjonalna Techniczna
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	<p>Głównym celem projektu jest poprawa warunków komunikacyjnych, komfortu życia i bezpieczeństwa mieszkańców oraz innych użytkowników drogi we wsi. Częściowo także przeniesienie ciężkiego ruchu kołowego poza teren zamieszkania.</p> <p>Stan techniczny istniejącej nawierzchni drogi jest wielce niezadowolający, mimo corocznych napraw jest zużywana wskutek intensywnej eksploatacji i przede wszystkim zmywana przez opady atmosferyczne. Przebudowa istniejącej nawierzchni pozwoli na bezpieczne poruszanie się pieszym, rowerzystom i pojazdom mechanicznym niezależnie od panujących warunków. Ponadto wygląd drogi psuje wygląd estetyczny wsi. Z kolei poprawa dróg zagumienych umożliwiłaby mieszkańcom swobodne przemieszczanie się, z jednego końca wsi na drugi, bez konieczności korzystania z drogi o dużym natężeniu ruchu- S19. Realizacja zadania umożliwi mieszkańcom bezpieczny dojazd do miejsca zamieszkania, bez narażania na uszkodzenie pojazdów, oraz zmniejszy</p>

	natężenie ruchu pojazdów przejeżdżających przez miejscowości.
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	Przedmiotem projektu jest opracowanie dokumentacji oraz przebudowa istniejącej drogi gruntowej na drogę utwardzoną polegającej na wykonaniu podbudowy, odwodnienia nowej nawierzchni i nowej organizacji ruchu poprawiającej bezpieczeństwo. Przebudowa dróg będzie przebiegać w istniejącym pasie drogowym. W przypadku dróg zagumionych- wykonanie podsypki żwirowej.
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	Od 200 000 zł do 2 000 000 zł EFRR, budżet gminy, budżet państwa
10. Prognozowane rezultaty	- poprawa jakości i komfortu życia mieszkańców - poprawa bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego - poprawa wizerunku estetycznego wsi - poprawa infrastruktury drogowej - mniejsze pylenie -poprawa stanu technicznego istniejącej nawierzchni -wzrost aktywności ruchowej mieszkańców -udogodnienia w działalności rolniczej -poprawa układu komunikacyjnego we wsi -wzrost liczby zakupowych nieruchomości, dzięki łatwiejszej dostępności.

Przedsięwzięcie 5	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Gotowi na sukces
2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	NIE
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	Knorydy -przyległe wsie: Pietrzykowo Gołąbki, Zawady. Ogrodniki -przyległe wsie: Pasynki, Saki, Treszczotki, Łoknica, Krzywa, Mięgisze. Proniewiczze -przyległe wsie: Ploski, Chraboty, Deniski, Haćki. Kożyno -przyległe wsie: Kotły, Sobótka, Pilipki.
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	od 2020 r. do 2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Gospodarcza Przestrzenno-funkcjonalna Techniczna Środowiskowa
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób znajdujących się w wieku aktywności zawodowej z terenu Gminy Bielsk Podlaski. Bezrobocie na terenie Gminy Bielsk Podlaski ma charakter trwały a rynek pracy jest mało elastyczny. Istotnym czynnikiem pozostawania bez pracy jest niski poziom kompetencji społecznych, niski poziom wykształcenia oraz brak umiejętności poruszania się po otwartym rynku pracy. Z analizy struktur

	<p>bezrobotnych w największym stopniu bezrobocie dotyka kobiety bez doświadczenia zawodowego oraz krótkim stażem pracy., natomiast wśród mężczyzn czynnikami najbardziej determinującymi są niskie kwalifikacje zawodowe. Bezrobocie ma wpływ ekonomiczny, wpływający na spadek dochodu rodzin i rozszerzenie się społecznych kręgów ubóstwa, ale także społeczny, wpływając na degradację psychiczną i moralną osób pozostających bez pracy (pesymizm, uczucie społecznej bezużyteczności, zjawiska patologii społecznych). Przy realizacji projektu osoby zakwalifikowane będą brały udział w różnych formach działań integracyjnych które dadzą szansę na zwiększenie aktywności w różnych obszarach życia zawodowego i osobistego, stanowi szansę na wyjście z izolacji społecznej i zatrzymanie procesu wykluczenia społecznego.</p> <p>Konsekwencją pozostawania bez pracy jest narastająca marginalizacja życia, frustracja oraz narastające uzależnienie od Ośrodka Pomocy Społecznej</p> <p>Aktywizacja zawodowa i społeczna – udzielanie wsparcia w aktywnym poszukiwaniu pracy, ciągła współpraca z pracownikiem socjalnym - realizacja kontraktów socjalnych, zwiększenie umiejętności predyspozycji osobistych, motywacji i umiejętności praktycznych.</p> <p>Podniesienie kwalifikacji zawodowych- ukończenie kursu z zakresu gastronomii z aranżacją stołów, wózków widłowych, oraz kursu dla opiekunów osób starszych.</p> <p>Nabycie umiejętności aktywnego i efektywnego poszukiwania pracy i poruszaniu się po rynku pracy- zwiększona motywacja aktywnego poszukiwania pracy, współpraca z doradcą zawodowym, psychologiem, pracownikiem socjalnym.</p> <p>Podniesienie kompetencji umiejętności społecznych – ukończenie warsztatów umiejętności społecznych, zwiększenie predyspozycji osobistych, motywacyjnych i umiejętności praktycznych,</p> <p>Wzmocnienie psychologiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – ukończenie Warsztatów umiejętności społecznych, wsparcie psychologiczne,</p> <p>Zwiększenie dostępu do pracy socjalnej- realizacja kontraktów socjalnych, ciągła praca z pracownikiem socjalnym, doradcą zawodowym, oraz psychologiem</p>
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	<ul style="list-style-type: none"> -Podniesienie kwalifikacji zawodowych -Nabycie umiejętności aktywnego i efektywnego poszukiwania pracy i poruszania się na rynku pracy przez osoby bezrobotne -Podniesienie kompetencji umiejętności społecznych przez osoby bezrobotne. -Wzmocnienie psychologiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym -Zwiększenie dostępu do pracy socjalnej dla osób bezrobotnych

9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	750.000 zł. EFS, budżet gminy, budżet państwa
10. Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> -przeciwdziałanie wykluczeniu i marginalizacji osób bezrobotnych -aktywizacja osób bezrobotnych w zakresie: edukacji, rozwoju kulturalno-oświatowym -organizacja czasu wolnego - zmniejszenie ilości beneficjentów z GOPS w zakresie zasiłkobiorców -zmniejszenie bezrobocia Zmniejszenie liczby beneficjentów korzystających z Ośrodka Pomocy Społecznej -poprawa wizerunku estetycznego wsi, w której społeczeństwo jest świadome swojego udziału w dbaniu o wizerunek wsi - dostosowanie i zniesienie barier architektonicznych w budynkach wiejskich w ramach działania projektu „Gotowi na sukces”. - podniesienie świadomości ludności wiejskiej gm. Bielsk Podlaski w zakresie segregacji śmieci, odpadów komunalnych oraz dbania o czyste powietrze

Przedsięwzięcie 6	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Zwiększenie integracji społeczności lokalnej poprzez stworzenie miejsc do zabawy i aktywnego wypoczynku dla mieszkańców
2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie	Gmina Bielsk Podlaski; Przewodniczący Rady Sołeckiej w Krzywej; Stowarzyszenie „Nasze Ploski”
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Tak, stowarzyszenia we współpracy z Gminą
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	Miękiszka- działka nr 217/1 (plac przy świetlicy wiejskiej); Kotły- działka nr 500 (plac przy świetlicy wiejskiej); Sobótka- działka nr 133 (plac przy świetlicy wiejskiej); Ploski 88- działka nr 1238/2 (działka przy świetlicy wiejskiej); Krzywa- (plac przy świetlicy wiejskiej); Pietrzykowo-Gołąbki- działka nr 114/2
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	Od 2020 r. do 2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Przestrzenno-funkcjonalna Techniczna
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Głównym celem projektu jest stworzenie warunków bezpiecznej zabawy i aktywnego wypoczynku dla dzieci, ich opiekunów oraz dorosłych mieszkańcom wsi. Dodatkowo poprawie ulegnie wizerunek samej wsi. Poprawi się jakość życia mieszkańców, zostanie stworzone miejsce na bezpłatną i ogólnodostępną rehabilitację osób starszych (w przypadku budowy zewnętrznej siłowni), wzrośnie aktywność ruchowa

	<p>mieszkańców i poprawi się integracja społeczna wśród społeczności.</p> <p>Plac zabaw i siłownia zewnętrzna to bardzo atrakcyjna forma zabawy, wypoczynku i rekreacji a przede wszystkim na integrację mieszkańców oraz ożywienie wspólnych więzi społecznych.</p> <p>Poza tym umiejscowienie siłowni obok placu zabaw zachęci rodziców do ruchu, kiedy dzieci pochłonięte będą zabawą. Wówczas dorośli zamiast siedzieć na ławce, będą mogli zadbać o kondycję i zdrowie.</p> <p>Zaprojektowany plac zabaw będzie bezpieczny, atrakcyjny, wszechstronnie rozwijający dzieci oraz ogólnodostępny dla wszystkich mieszkańców. Poprawie ulegnie jakości spędzania wolnego czasu wśród mieszkańców, dorośli zamiast siedzieć na ławce, będą mogli zadbać o kondycję i zdrowie kiedy ich dzieci pochłonięte będą zabawą.</p> <p>Budowa placu zabaw oraz siłowni przyczyni się również do większej integracji środowiska wiejskiego oraz do lepszego rozwoju infrastruktury publicznej. Miejscowość stanie się miejscem przyjaznym i otwartym dla potencjalnych mieszkańców.</p>
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	<p>We wsiach: Sobótka, Kotły, Miękisze: Budowa placu zabaw, siłowni zewnętrznej wyposażonej w urządzenia przeznaczone do ćwiczeń na świeżym powietrzu oraz ogrodzenie terenu.</p> <p>We wsi Krzywa: Utwardzenie placu, wyposażenie i zainstalowanie urządzeń rekreacyjno-gimnastycznych.</p> <p>We wsi Ploski: Budowa siłowni zewnętrznej, posadowienie 2 ławek rekreacyjnych, ustawienie stojaka na rowery.</p> <p>We wsi Pietrzykowo-Gołąbki: Wszelkie prace i czynności niezbędne do zagospodarowania terenu m.in. poprzez wybudowanie placu zabaw dla dzieci, siłowni zewnętrznej, terenów zielonych oraz ogrodzenia</p>
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	<p>Od 4 000 zł do 200 000 zł EFRR, budżet państwa, budżet gminy</p>
10. Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie integracji społeczności lokalnej z terenu wsi; -wzrost integracji międzypokoleniowej - zwiększenie bezpieczeństwa bawiących się dzieci; - promocja zdrowego, aktywnego trybu życia, -stworzenie nowych miejsc oferujących zagospodarowanie czasu wolnego - poprawa wizerunku estetycznego wsi -stworzenie nowych miejsc ogólnodostępnych -poprawa infrastruktury wiejskiej.

Przedsięwzięcie 7	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Budowa plaży wiejskiej wraz z pomostem we wsi Ploski
2. Podmiot zgłaszający i realizujący	Stowarzyszenie „Nasze Ploski”

przedsięwzięcie	
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Tak, razem z Gminą Bielsk Podlaski
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	Ploski- działka nr 1498
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	2022 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Przestrzenno-funkcjonalna
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> -poprawa jakości życia mieszkańców, poprzez stworzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej; -stworzenie miejsca wypoczynku nad rzeką Narew dla mieszkańców; -zwiększenie atrakcyjności turystycznej miejscowości Ploski; -zmiana przestrzeni publicznej. <p>Zmiany klimatyczne zachodzące w ostatnich latach powodują coraz większe zainteresowanie mieszkańców wsi szukanie ochłody w wodzie. Mieszkańcy Plosek (oraz okolicznych wsi) nie mają obecnie takiej możliwości. Z powodu zamulenia i zarośnięcia brzegów rzeki nastąpiła degradacja istniejącej wcześniej nad rzeką Narew plaży. W chwili obecnej wejście do rzeki jest bardzo utrudnione. Brak jest również miejsc, gdzie mogłyby przycumować pływające po rzece kajaki. Zagospodarowanie ww. działki podniesie atrakcyjność turystyczną miejscowości i stworzy mieszkańcom wsi kolejne atrakcyjne miejsce do wypoczynku i spędzania wolnego czasu.</p>
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	<ul style="list-style-type: none"> -budowa plaży (nasyp, przygotowanie terenu) wraz z wiatą rekreacyjną; -budowa miejsca na ognisko; -zbudowanie pomostu dla kajaków i innych łodzi.
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	15 000 zł Budżet gminy
10. Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> -poprawa jakości życia mieszkańców -stworzenie miejsca wypoczynku dla mieszkańców -stworzenie miejsca integracji społecznej -poprawa dostępności do obiektów sportowo-rekreacyjnych (plaża, pomost dla kajaków, miejsce na ognisko).

Przedsięwzięcie 8	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Stworzenie miejsca integracji społecznej
2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie	Gmina Bielsk Podlaski, mieszkańcy
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Nie
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do	Deniski – działka nr ewidencyjny 575; Zawady – działka nr ewidencyjny 16/1.

rewitalizacji	
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	Od 2020 do 2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Przestrzenno-funkcjonalna
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	<p>Głównym celem projektu jest stworzenie zaplecza lokalowego do integracji społecznej oraz warunków do rozwoju społeczno-kulturowego mieszkańców wsi. Dodatkowo, we wsi Deniski zaplanowano oprócz stworzenia samej świetlicy, również stworzenie miejsca bezpiecznej zabawy i aktywnego wypoczynku dla dzieci i ich opiekunów poprzez budowę placu zabaw oraz siłowni zewnętrznej w pobliżu świetlicy wiejskiej.</p> <p>Montaż kontenerowej świetlicy umożliwi organizowanie imprez okolicznościowych i rodzinnych oraz stanie się miejscem do prowadzenia aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców wsi. Miejscowość stanie się miejscem przyjaznym i otwartym dla potencjalnych mieszkańców.</p> <p>Również poprawie ulegnie estetyka przestrzeni publicznej we wsi, poprzez rewitalizację zdegradowanego obszaru.</p>
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	Głównym przedmiot zamówienia będą wszelkie prace związane z uporządkowaniem terenu, ogrodzeniem a także montażem świetlicy wiejskiej kontenerowej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną.
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	200 000 zł/ za 1 świetlicę EFS, EFRR, budżet gminy
10. Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> -stworzenia miejsca do aktywizacji i integracji społecznej - możliwość zwiększenia oferty kulturalnej - dostępność do świetlicy wiejskiej - poprawa estetyki przestrzeni publicznej.

Przedsięwzięcie 9

1.Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Wzrost aktywności i integracji społeczności lokalnej poprzez remont Ośrodka Kultury Lokalnej w Proniewiczach oraz doposażenie placu zabaw w siłownię zewnętrzną
2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie	Gmina Bielsk Podlaski, mieszkańcy
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	NIE
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	Proniewicze – działka nr ewidencyjny 201/2 i 202/2
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	Od 2020 do 2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Przestrzenno-funkcjonalna

7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	<p>Głównym celem projektu jest stworzenie warunków bezpiecznej zabawy i aktywnego wypoczynku dla dzieci ich opiekunów oraz dorosłym mieszkańcom wsi Proniewicze. Dodatkowo poprawie ulegnie wizerunek wsi Proniewicze.</p> <p>Przeprowadzone działania wpłyną na dalszy rozwój miejscowości, nastąpi ożywienie kulturalne oraz aktywizacja lokalnej społeczności.</p> <p>Poza tym umiejscowienie siłowni obok placu zabaw zachęci rodziców do ruchu, kiedy dzieci pochłonięte będą zabawą. Wówczas dorośli zamiast siedzieć na ławce, będą mogli zadbać o kondycję i zdrowie.</p> <p>Wprowadzone zmiany wpłyną na poprawę wizerunku i pozytywne postrzeganie miejscowości Proniewicze, a Ośrodek Kultury Lokalnej będzie miała ładny, estetyczny wygląd i stanie się miejscem przyjaznym i otwartym dla potencjalnych mieszkańców.</p>
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	Głównym przedmiotem zamówienia będzie remont elewacji zewnętrznej oraz dostawa i montaż urządzeń na siłownię zewnętrzną.
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	100 000 zł EFRR, budżet państwa, budżet gminy
10. Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost aktywności i integracji społeczności lokalnej - wysiłek fizyczny wpływa pozytywnie na lepszy stan zdrowia - poprawa estetyki wsi.

Przedsięwzięcie 10	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Budowa Wiejskiego Centrum Kultury w Ploskach
2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie	Stowarzyszenie „Nasze Ploski”
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Tak, z udziałem Gminy Bielsk Podlaski
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	Ploski 86- działka nr 1238/3
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	Od 2021 do 2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Gospodarcza Przestrzenno-funkcjonalna Techniczna
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości życia mieszkańców, poprzez stworzenie infrastruktury kulturalno-społecznej we wsi Ploski; - zmiana przestrzeni publicznej; - nadanie nowych funkcji istniejącym budynkom (adaptacja budynku po dawnej szkole na potrzeby kulturalne mieszkańców- bibliotek wiejska, sala

	<p>multimedialno-wystawiennicza i społeczne-kawiarenka internetowa);</p> <ul style="list-style-type: none"> -ochrona obiektów cennych kulturowo; -ożywienie aktywności społecznej mieszkańców; -przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu. <p>Mieszkańcy wsi Ploski mają ograniczoną dostępność miejsc do spędzania wolnego czasu. Wieś jest zupełnie pozbawiona instytucji kulturalnych. Z powodu złego stanu technicznego budynku kilka lat temu przeniesiono istniejącą tu od lat bibliotekę publiczną do miejscowości Augustowo.</p> <p>W centrum wsi znajduje się opuszczony budynek po dawnej Szkole Podstawowej. Jest to obiekt cenny historycznie i kulturowo, z początku XX w. Początkowo w czasie zaborów mieściła się tu szkoła cerkiewno-parafialna, następnie w 1920 r, po powrocie ludności z „bieżeństwa”, budynek służył ludziom jako miejsce zamieszkania (schroniło się tu ok. 25 rodzin), w okresie międzywojennym funkcjonowała tu państwowa szkoła powszechna, a po II wojnie światowej w budynku powstała szkoła podstawowa, która istniała do 1988 r. Całe pokolenia mieszkańców Plosek uczęszczały do tej szkoły, w związku z czym z miejscem związanych jest wiele sentymentalnych wspomnień. Szkoła była wtedy swoistym centrum kulturalnym wsi- tu odbywały się wszelkie uroczystości, czy występy artystyczne, tu prezentowało swoje filmy kino objazdowe lub odbywały się zebrania wiejskie. Mieszkańcy pragną przywrócić budynkowi jego dawne znaczenie i ożywić życie kulturalne w Ploskach. W jednej z sal warto stworzyć muzeum poświęcone dziejom szkoły i wsi. Po wyremontowaniu budynku warto aby wróciła tu dawna biblioteka, powstała duża sala multimedialna, wykorzystywana na różne okazje, czy powstała mała kawiarenka internetowa. Od kilku lat obserwuje się napływ nowych, młodych mieszkańców do miejscowości, a co za tym idzie zmienia się struktura i potrzeby, w tym kulturalne mieszkańców. Wiejskie Centrum Kultury wyciągnie ludzi ze swoich domów, oferując im nowe możliwości spędzania wolnego czasu, nowe atrakcje i przede wszystkim możliwość spotkania się w innym otoczeniu. W znajdującej się obok biblioteki Sali multimedialno-wystawienniczej, można będzie organizować spotkania autorskie z ciekawymi twórcami, pokazy filmowe, występy zespołów, czy teatrów amatorskich, różnorodne wystawy lub konferencje naukowe. Kawiarenka internetowa stworzy możliwość do spotkań towarzyskich, organizowania np. rozgrywek szachowych, czy innych gier świetlicowych, korzystania z 2-3 stanowisk komputerowych. Stworzenie Wiejskiego Centrum Kultury poprawi jakość życia mieszkańców i stworzy nowe możliwości integracji wielopokoleniowej. Duże możliwości daje też</p>
--	--

	niezagospodarowany teren wokół budynku, który docelowo może być ciekawym miejscem sportowo-rekreacyjnym, zarówno dla dzieci jak i dorosłych. Część prac przy przebudowie centrum lub zagospodarowania terenu mogą wykonać w czynie społecznym sami mieszkańcy.
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	Modernizacja budynku po dawnej szkole na cele Wiejskiego Centrum Kultury w Ploskach, obejmująca: -remont i docieplenie budynku; -wymianę podłóg, stolarki okiennej i drzwiowej; -zmiana pokrycia dachowego; -prace wykończeniowe we wnętrzach; -dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; -zakup wyposażenia; -zagospodarowanie placu wokół budynku- plac zabaw, boisko wielofunkcyjne, plenerowy stół do ping-ponga, ławeczki rekreacyjne -ogrodzenie terenu posesji; -montaż instalacji fotowoltaicznych; -stworzenie miejsc parkingowych.
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	1 400 000 zł EFRR, budżet gminy, budżet państwa
10. Prognozowane rezultaty	-poprawa jakości życia mieszkańców -zwalczanie wykluczenia społecznego i cyfrowego -stworzenie miejsc integracji społecznej -wzrost liczby przedsiębiorstw i stworzenie nowych miejsc pracy -poprawa dostępności do obiektów kulturalnych (biblioteka, sala multimedialna, sala wystawiennicza); -stworzenie obiektów sportowo-rekreacyjnych -poprawa stanu technicznego zabytkowego budynku po dawnej szkole -poprawa stanu zachowania dziedzictwa kulturowego.

Przedsięwzięcie 11	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Zwiększenie aktywizacji strażaków OSP oraz mieszkańców wsi poprzez remont budynku remizy strażackiej we wsi Kożyno
2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie	Gmina Bielsk Podlaski
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Nie
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	Kożyno – działka nr ewidencyjny 59/3
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	Od 2020 r. do 2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Przestrzenno-funkcjonalna
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Celem projektu jest umożliwienie integracji społecznej mieszkańców wsi Kożyno oraz poprawa warunków działania OSP Kożyno.

	Budynek remizy to także miejsce spotkań mieszkańców. To tutaj odbywają się zebrania strażackie oraz wiejskie. Odremontowany budynek pozwoli na organizację warsztatów, imprez z udziałem mieszkańców, Rady sołeckiej, czy innych organizacji społecznych.
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	Projekt będzie zakładał opracowanie dokumentacji oraz wykonanie wszelkich prac związanych z remontem remizy strażackiej.
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	600 000 zł EFRR, budżet państwa, budżet gminy
10. Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> - większa aktywizacja strażaków OSP - integracja społeczna - poprawa jakości życia mieszkańców - poprawa wizerunku estetycznego wsi poprzez poprawę stanu technicznego budynku remizy - poprawa dostępności do remizy

Przedsięwzięcie 12	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Podniesiona jakość życia na wsi poprzez remont budynku Biblioteki wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu w miejscowości Ploski
2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie	Gmina Biblioteka Publiczna w Augustowie, Filia w Ploskach
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Nie
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	Ploski - działka nr ewidencyjny 1238/3
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	Od 2020 do 2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Spółeczna Przestrzenno-funkcjonalna Techniczna
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Głównym celem projektu jest stworzenie warunków rozwoju kulturowego oraz aktywnego wypoczynku mieszkańcom wsi Ploski.
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	<p>Projekt zakłada przygotowanie dokumentacji, remont budynku gminnej biblioteki z niezbędnym wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu m.in. plac zabaw dla dzieci, siłownia zewnętrzna, parking, chodniki oraz tereny zielone.</p> <p>Obecnie stan techniczny budynku wymaga poprawy i generalnego remontu, braki w wyposażeniu powodują znaczne ograniczenia w prowadzeniu zajęć dla dorosłych oraz organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.</p> <p>Wyremontowany budynek pozwoli na organizację spotkań, warsztatów i imprez z udziałem mieszkańców, Rady sołeckiej, czy innych organizacji społecznych.</p>

	Wprowadzone zmiany wpłyną na poprawę wizerunku, budynek będzie miała ładny, estetyczny wygląd, a miejsce wokół niego zostanie odpowiednio zagospodarowane i uporządkowane. Dzięki temu zostanie podniesiona jakość życia na wsi, miejscowość stanie się miejscem przyjaznym i otwartym dla potencjalnych mieszkańców.
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	1 000 000 zł EFRR, budżet państwa, budżet gminy
10. Prognozowane rezultaty	-wzmocnienie kontaktów i zacieśnianie więzi pomiędzy lokalną społecznością - podniesiona jakość życia na wsi - integracja społeczna - poprawa wizerunku estetycznego wsi - przystosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Przedsięwzięcie 13	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Przemocy mówimy nie.
2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Nie
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	Knorydy przyległe wsie: Pietrzykowo Gołąbki, Zawady Ogrodniki przyległe wsie: Pasyunki, Saki, Treszczotki, Łoknica, Krzywa, Miękisze. Ploski przyległe wsie: Proniewiczze, Chraboły, Deniski, Haćki. Koźno przyległe wsie: Kotły, Sobótka, Pilipki.
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	Od 2020 r. do 2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Gospodarcza Przestrzenno-funkcjonalna Techniczna Środowiskowa
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Zwiększenie jakości i dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie, zamieszkujących Gminę Bielsk Podlaski. Głównym celem jest podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy poprzez profilaktykę oraz wczesne rozpoznanie zjawiska na terenie Gminy Bielsk Podlaski, a także skuteczne jej przeciwdziałanie. Założenia te mają zostać zrealizowane przez ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przemocy domowej i szkolnej, propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich, podniesienie wiedzy lokalnej społeczności na temat skutecznego przeciwdziałania przemocy, zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej skutków oraz zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie, przedstawienie informacji o instytucjach oraz organizacjach udzielających specjalistycznej pomocy osobom

	dotkniętym przemocą oraz konsekwencjach wobec sprawców.
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	-zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie; -poszerzenie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie; -zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych; -podjęcie zorganizowanych działań przy współpracy z lokalnymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy.
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	200 000 zł EFS, budżet gminy
10. Prognozowane rezultaty	-uwrażliwienie na problematykę przemocy, podniesienie świadomości oraz poszerzenie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie; -przybliżenie problematyki przemocy, skierowane dla osób dorosłych, młodzieży oraz niepełnosprawnych i ich styczności ze zjawiskiem przemocy w rodzinie; -zwiększona świadomość społeczna na temat kryzysu, interwencji kryzysowej różnych grup wiekowych; -zapobieganie powielaniu złych nawyków rodzinnych i środowiskowych oraz propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich zmniejszy bezrobocie; -zwiększona motywacja do poszukiwania pracy; -wyjście z pomocy społecznej; -poprawa wizerunku wsi; -wieś, która w pełni się integruje, mieszkańcy niosą sobie pomoc, zmniejszenie anonimowości; -ożywienie świetlic wiejskich, większa dbałość o świetlice, w których odbywać się będą spotkania okolicznych mieszkańców; -wyedukowanie uczestników w zakresie segregacji śmieci, dbanie o swoje środowisko, o czyste powietrze.

Przedsięwzięcie 14	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Stworzenie miejsca integracji społecznej poprzez zagospodarowanie placu przy świetlicy wiejskiej oraz grodziska w Haćkach
2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie	Gmina Bielsk Podlaski, Towarzystwo „Haj”
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Nie
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	Haćki – działka nr ewidencyjny 302, 438/4
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	Od 2020 r. do 2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Gospodarcza Przestrzenno-funkcjonalna Środowiskowa

<p>7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia</p>	<p>Głównym celem projektu jest stworzenie warunków bezpiecznej zabawy i aktywnego wypoczynku dla dzieci ich opiekunów oraz dorosłym mieszkańcom wsi Haćki. Dodatkowo promocja walorów przyrodniczo-archeologicznych grodziska w Haćkach.</p> <p>Plac zabaw i siłownia zewnętrzna to bardzo atrakcyjna forma zabawy, wypoczynku i rekreacji a przede wszystkim wpływa na integrację mieszkańców oraz ożywienie wspólnych więzi społecznych. Zaprojektowany plac zabaw będzie bezpieczny, atrakcyjny, wszechstronnie rozwijający dzieci oraz ogólnodostępny dla wszystkich mieszkańców. Poza tym umiejscowienie siłowni obok placu zabaw zachęci rodziców do ruchu, kiedy dzieci pochłonięte będą zabawą. Wówczas dorośli zamiast siedzieć na ławce, będą mogli zadbać o kondycję i zdrowie. Poprawie ulegnie jakości spędzania wolnego czasu wśród mieszkańców.</p>
<p>8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań</p>	<p>Umiejscowienie placu zabaw oraz siłowni zewnętrznej wyposażonej w urządzenia przeznaczone do ćwiczeń na świeżym powietrzu. Dodatkowo wykonanie ścieżek edukacyjnych, zagospodarowanie terenu, przygotowanie tablic informacyjnych i promocja grodziska.</p>
<p>9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania</p>	<p>600 000 zł EFS, EFRR, budżet gminy, budżet państwa</p>
<p>10. Prognozowane rezultaty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie integracji społeczności lokalnej z terenu wsi; - zwiększenie bezpieczeństwa bawiących się dzieci; - promocja zdrowego, aktywnego trybu życia, - stworzenie nowych miejsc oferujących zagospodarowanie czasu wolnego - wzrost liczby turystów - poprawa wizerunku estetycznego wsi - poprawa dostępności do placu zabaw i siłowni zewnętrznej - ochrona dziedzictwa przyrodniczego

10.2. Przedsięwzięcia uzupełniające

<p style="text-align: center;">Przedsięwzięcie 1</p>	
<p>1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia</p>	<p>Likwidacja azbestowego pokrycia budynków mieszkalnych oraz zabudowań gospodarczych</p>
<p>2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie</p>	<p>Przewodniczący Rady Sołeckiej w. Krzywa</p>
<p>3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie</p>	<p>Tak z Gmina Bielsk Podlaski</p>
<p>4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji</p>	<p>Krzywa</p>
<p>5. Przewidywany okres realizacji</p>	<p>Od 2020 do 2023 r.</p>

przedsięwzięcia	
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Środowiskowa
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Poprawa środowiska naturalnego. Duża część budynków mieszkalnych wsi Krzywa posiada w dalszym ciągu azbestowe pokrycia dachowe oraz na wielu innych posesjach zalega azbest. Zdecydowanie więcej ogółu budynków gospodarczych posiada w dalszym ciągu pokrycia azbestowe. Ogólnie we wsi Krzywa istnieje ponad 92 tys. m ² pokryć azbestowych. Koniecznym jest stworzenie zachęty dla mieszkańców do wymiany pokryć dachowych na inne, przyjazne zdrowiu i środowisku.
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	Zdjęcie pokrycia azbestowego z budynków mieszkalnych oraz gospodarczych. Odbiór azbestu i utylizacja.
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	50 000 zł NFOŚiGW
10. Prognozowane rezultaty	-zapobieganie chorobom nowotworowym -zmniejszanie śmiertelności -ochrona środowiska.

Przedsięwzięcie 2	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Zapobieganie degradacji środowiska poprzez likwidację nielegalnych wysypisk śmieci we wsi Ploski
2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie	Stowarzyszenie „Nasze Ploski”
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Tak, z Gminą Bielsk Podlaski
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	Ploski- działki o nr 321, 1355, 394/7
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	2021 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Gospodarcza Środowiskowa
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Cele: -poprawa jakości życia mieszkańców poprzez likwidację nielegalnych wysypisk śmieci; -poprawa jakości gleby i powietrza, a tym samym poprawa zdrowia mieszkańców wsi; -wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców wsi; -poprawa atrakcyjności działek rolnych sąsiadujących z wysypiskami.
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	-likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; -rewitalizacja terenu po dzikich wysypiskach; -ustawienie kontenerów na duże odpady; -wydanie ulotki nt. prawidłowej gospodarki odpadami
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	180 000 zł NFOŚiGW, budżet gminy, budżet państwa
10. Prognozowane rezultaty	-poprawa jakości życia mieszkańców; -wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców wsi;

	-poprawa stanu gleby poprzez likwidację dzikich wysypisk; -poprawa jakości powietrza.
--	--

Przedsięwzięcie 3	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Poprawa bezpieczeństwa poprzez montaż oświetlenia ulicznego/wymianę oświetlenia na LED
2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie	Gmina Bielsk Podlaski, mieszkańcy
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	NIE
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	Miękiszce - działka nr. ewidencyjny 186 (montaż oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi do kapliczki); Krzywa- wymiana oświetlenia ulicznego na oświetlenie LED; Knorydy - działka nr 331/14- montaż oświetlenia ulicznego; Deniski- działka nr 288, 175- montaż oświetlenia ulicznego; Proniewicz- działka nr 375, 428- montaż oświetlenia ulicznego.
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	Od 2020 do 2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Przestrzenno-funkcjonalna Techniczna
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Głównym celem jest poprawa bezpieczeństwa i warunków życia mieszkańców, a także turystów i wszystkich uczestników drogi. Z kolei wymiana istniejącego oświetlenia na oświetlenie typu LED ma na celu ograniczenie zużycia energii oraz pozytywny wpływ na środowisko. Brak oświetlenia w tym miejscach stwarza niedogodność oraz niebezpieczeństwo w poruszaniu się po drodze. Budowa oświetlenia znacznie poprawi wizerunek miejscowości, zwiększy bezpieczeństwo, polepszy widoczność oraz komfort w ruchu drogowym. Z kolei eksploatacja oświetlenia starego typu jest bardzo kosztowna dla Gminy. Wymiana lamp na takie typu LED, pozwoli zaoszczędzić znaczne środki budżetowe Gminy Bielsk Podlaski.
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	Opracowanie dokumentacji oraz wykonanie/wymiana oświetlenia ulicznego.
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	Od 50 000 zł do 300 000 zł EFRR, budżet państwa, budżet gminy
10. Prognozowane rezultaty	- poprawa bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców - poprawa wizerunku estetycznego wsi - występowanie oświetlenia ulicznego.

Przedsięwzięcie 4	
1. Nazwa / tytuł przedsięwzięcia	Zagwarantowanie bezpieczeństwa mieszkańcom wsi Ploski, poprzez budowę chodnika dla pieszych
2. Podmiot zgłaszający i realizujący przedsięwzięcie	Stowarzyszenie „Nasze Ploski”
3. Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Tak, z Gminą Bielsk Podlaski
4. Lokalizacja przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru do rewitalizacji	Ploski- pobocze drogi powiatowej nr 1603B, przebiegającej przez wieś
5. Przewidywany okres realizacji przedsięwzięcia	2023 r.
6. Sfera przedsięwzięcia	Społeczna Przestrzenno-funkcjonalna
7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> -poprawa warunków życia mieszkańców poprzez budowę chodnika dla pieszych; -poprawa bezpieczeństwa z uwagi na zwiększone natężenie ruchu drogowego we wsi -poprawa infrastruktury wiejskiej. <p>W chwili obecnej w miejscowości Ploski jest niski poziom bezpieczeństwa pieszych ze względu na duże natężenie ruchu drogowego na przebiegającej przez wieś drodze powiatowej. W przypadkach objazdu spowodowanego wypadkiem na drodze DK19, trudno przejść na drugą stronę ulicy, czy włączyć się do ruchu, najpopularniejszym we wsi środkiem lokomocji, czyli rowerem. Ponadto mało który kierowca jadący przez Ploski przestrzega obowiązujących w terenie zabudowanym norm prędkości. Ludzie starsi boją się wieczorem iść ulicą lub jechać rowerem, szczególnie gdy przestają świecić latarnie uliczne. Podobnie młode matki z małymi dziećmi, dla których nawet spacer w dzień, przy obecnym natężeniu ruchu stanowi nie lada wyzwanie. Budowa chodnika zdecydowanie poprawi bezpieczeństwo i jakość życia mieszkańców wsi. W celu poprawy bezpieczeństwa pieszych należy zbudować też 2 oznakowane przejścia dla pieszych, przy wlocie drogi gminnej nr 107451B oraz przy drodze do cerkwi.</p>
8. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres działań	-budowa chodnika dla pieszych we wsi Ploski, wzdłuż drogi asfaltowej, przebiegającej przez wieś; -budowa 2 oznakowanych przejść dla pieszych.
9. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania	1 100 000 zł EFRR, programy rządowe
10. Prognozowane rezultaty	-poprawa jakości życia mieszkańców; -wzrost bezpieczeństwa pieszych; -poprawa infrastruktury drogowej

11. KOMPLEMENTARNOŚĆ REWITALIZACJI

Przedstawione poniżej mechanizmy zapewnienia komplementarności projektowo-podmiotowej wpływają docelowo na kompleksowość programu rewitalizacji, który nie pomija aspektów społecznych, gospodarczych lub przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych - związanych zarówno z obszarem rewitalizacji Gminy Bielsk Podlaski, jak i jego otoczeniem. Powiązane ze sobą projekty rewitalizacyjne, zgłoszone w ramach Programu, tworzą całościowy mechanizm kompleksowości interwencji przez co zabezpieczają właściwą synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową.

11.1. Komplementarność problemowa

Projekty wskazane do realizacji dopełniają się wzajemnie tematycznie, gdyż przyczyniają się do rozwiązania problemów w sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, tworząc tym samym spójną i komplementarną całość. Dla każdej ze sfer zaproponowano realizację działań o największym potencjale oddziaływania przestrzennego i problemowego. Wśród przykładów wymienić można: przeciwdziałanie patologiom społecznym i przemocy, zapobieganiu bezrobociu, ożywienie życia społeczno-kulturalnego mieszkańców, przeciwdziałanie degradacji zabudowy, rozwój infrastruktury technicznej, ograniczenie zanieczyszczania środowiska, zagospodarowanie przestrzeni publicznej. Przedmiotowe przedsięwzięcia wpisują się w kierunki działań wynikające z dokumentów strategicznych gminy (Strategia zrównoważonego rozwoju Gminy Bielsk Podlaski do 2020 roku, Program Rozwoju Lokalnego Gminy Bielsk Podlaski na lata 2016-2020, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego), dzięki czemu rozwiązują jednocześnie obszary problemowe na wielu płaszczyznach określonych przez ww. opracowania.

11.2. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna wymaga zapewnienia efektywnego współdziałania różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zapewniona zostanie przez system zarządzania programem, oparty na strukturze reprezentującej różne grupy interesów społeczności lokalnej zapewni kompleksowość problemową na etapie wdrożenia procesu rewitalizacji. Struktura taka umożliwi efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz ich wzajemne uzupełnianie się w procesie realizacji rewitalizacji. Tym samym system zarządzania rewitalizacją zostanie osadzony w istniejący efektywny system zarządzania gminą. System ten zapewni ponadto partycypację interesariuszy procesu rewitalizacji, która została szczegółowo opisana w rozdziale 13 i 14.

11.3. Komplementarność międzyokresowa

Zapewnienie komplementarności międzyokresowej procesu rewitalizacji ma na celu racjonalne planowanie działań, w tym możliwość ich kontynuacji i uzupełnienia np. poprzez działania społeczne już zrealizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Działania rewitalizacyjne współfinansowane z funduszy europejskich w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2007-2013 mogą być kontynuowane oraz uzupełniane poprzez realizację projektów komplementarnych, w perspektywie 2014-2020 i kolejnej (planowanej na lata 2021-2027). Poniżej zestawiono najważniejsze działania o charakterze rewitalizacyjnym zrealizowane w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2007-2013 oraz 2014-2020 w Gminie Bielsk Podlaski.

Zadania inwestycyjne o charakterze rewitalizacyjnym zrealizowane przez Gminę Bielsk Podlaski z udziałem środków unijnych przedstawia tabela nr 15.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

Tabela 16 Zadania inwestycyjne o charakterze rewitalizacyjnym zrealizowane przez Gminę Bielsk Podlaski z udziałem środków unijnych

Nazwa	Fundusz Strukturalny	Program	Koszt całkowity	Koszt kwalifikowalny	Dotacja procent	Dotacja zł	Rok pozyskania dotacji
Remont Wiejskiego Domu Kultury we wsi Rajsk.	EFOGR	SPO	178 501,26	146 312,50	75,87%	111 012,00	2006
Adaptacja świetlicy wiejskiej i budynku OSP na Centrum Kultury Wiejskiej we wsi Dubiażyn.	EFOGR	SPO	581 747,83	571 486,60	78,74%	450 000	2007
Remont świetlicy wiejskiej we wsi Knorydy.	EFROW	PROW 2007-2013 Leader Małe projekty	42 997,63	35 243,96	70,00%	24 670,77	2010
Remont świetlicy wiejskiej we wsi Pasyunki.	EFROW	PROW 2007-2013 Leader Małe projekty	57 500,10	46 748,05	53,14%	24 841,68	2011
Budowa Ośrodka Kultury Lokalnej we wsi Piliki.	EFROW	PROW 2007-2013 Odnowa i rozwój wsi	608 678,10	391 966,74	75,00%	293 975,00	2009
Remont świetlicy wiejskiej we wsi Hryniewiczze Duże.	EFROW	PROW 2007-2013 Leader Małe projekty	35 721,36	29 041,76	56,13%	16 301,34	2012
Remont świetlicy wiejskiej we wsi Bolesty.	EFROW	PROW 2007-2013 Leader Małe projekty	70 845,42	57 597,90	43,33%	24 956,06	2012
Przebudowa świetlicy wiejskiej we wsi Augustowo.	EFROW	PROW 2007-2013 Odnowa i rozwój wsi	509 255,59	358 707,73	49,09%	176 072,00	2011

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

Przebudowa świetlicy wiejskiej we wsi Parcewo.	EFROW	PROW 2007-2013 Leader Odnowa i rozwój wsi	355410,66	288 951,76	19,03%	54 990,00	2012
Przebudowa świetlicy wiejskiej we wsi Krzywa.	EFROW	PROW 2007-2013 Leader Odnowa i rozwój wsi	157 870,93	128 350,36	42,84%	54 990,00	2012
Rozbudowa Ośrodka Kultury Lokalnej we wsi Proniewicze.	EFROW	PROW 2007-2013 Odnowa i rozwój wsi	581 812,44	402 137,42	74,99%	301 603,00	2010
Zakup sprzętu nagłaśniającego.	EFROW	PROW 2007-2013 Leader Małe projekty	12 932,01	10 513,83	70,00%	7 359,68	2013
Przebudowa i remont hydroforni Rajsk.	EFROW	PROW 2007-2013 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	1 606 146,00	1 305 809,76	74,99%	979 357,32	2013
Przebudowa i nadbudowa budynku hydroforni Bolesty.	EFROW	PROW 2007-2013 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	1 932 606,33	1 571 024,58	74,99%	1 178 268,43	2014
Remont i modernizacja świetlicy wiejskiej we wsi Szastały.	EFROW	PROW 2007-2013 Leader Małe projekty	61 393,89	49 913,73	50,08%	24 999,00	2013
Przebudowa i rozbudowa świetlicy wiejskiej we wsi Grabowiec.	EFROW	PROW 2007-2013 Leader Odnowa i rozwój wsi	237 091,98	192 757,70	36,31%	69 999,00	2013
Przebudowa Ośrodka Kulturalno-Edukacyjnego w Haćkach.	EFROW	PROW 2007-2013 Odnowa i rozwój wsi	671 310,23	545 457,18	49,98%	272 639,23	2014

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

Modernizacja oddziałów przedszkolnych funkcjonujących w szkołach w Gminie Bielsk Podlaski.	EFS	POKL	194 453,78	194 453,78	100,00%	194 453,78	2014
„Wdrożenie metod strategicznego zarządzania zrównoważonym rozwojem pogranicza” Nr projektu NEB/PL/PDL/1.2/07/100	EFRR	Program Sąsiedztwa Polska-Białoruś-Ukraina INTERREG III A/TACIS CBC 2004-2006, Działanie 1.2	385 758,00	385 758,00	75,00%	289 318,50	2007
Efektywny system gospodarowania odpadami	EFRR	RPOWP 2014-2020	192903,83	192903,83	85%	151 822,44	2018
Rewitalizacja wsi Lewki poprzez modernizację świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu	EFRR	RPOWP 2014-2020	597 987,85	597 987,85	57%	340 853,06	2019

Źródło: Na podstawie danych Urzędu Gminy Bielsk Podlaski

11.4. Komplementarność źródeł finansowania

Proces rewitalizacji w Gminie Bielsk Podlaski finansowany będzie zarówno ze środków własnych interesariuszy rewitalizacji (m.in. budżet gminy, środki organizacji pozarządowych) jak i zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. Podmioty realizujące projekty rewitalizacyjne będą mogły się ubiegać o zewnętrzne dofinansowania, których źródłem będą w szczególności unijne środki EFRR i EFS. W pierwszej kolejności przewiduje się pozyskanie współfinansowania projektów właśnie ze środków pochodzących z funduszy unijnych. Szerzej na ten temat w rozdziale 13.

11.5. Komplementarność przestrzenna

Pomiędzy projektami zaplanowanymi do realizacji na obszarze rewitalizacji będzie zachodził efekt synergii. Oznacza to, że przedsięwzięcia zostały zaplanowane w taki sposób, aby dopełniały się wzajemnie. Ich realizacja będzie wpływała na cały dotknięty sytuacją kryzysową obszar - w sposób kompleksowy, a nie jedynie punktowo. Tym samym, zdiagnozowane problemy rozwiązywane będą u źródła, co uniemożliwi przenoszenie ich na inne obszary gminy.

12. PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM DZIAŁAŃ ORAZ SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

W procesie rewitalizacji bardzo ważnym elementem jest zapewnienie zróżnicowanych form finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu zagwarantowania jak najpełniejszego udziału różnego rodzaju grup interesariuszy. Finansowanie z różnych źródeł (komplementarność finansowa) sprawia, że realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie efektywna (projekt ma szansę na powodzenie i realizację założeń). Dywersyfikacja źródeł finansowania daje możliwość korzystania zarówno z funduszy komercyjnych, środków publicznych i prywatnych, środków Unii Europejskiej, budżetu Państwa i innych dostępnych w danym czasie zewnętrznych źródeł pozyskiwania funduszy.

Tabela 17 Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych wraz ze źródłem finansowania

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	Planowany okres realizacji	Szacunkowa wartość	Źródła finansowania
1	Stworzenie miejsca integracji społecznej poprzez remont budynku świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu we wsi Knorydy	od 2020 r. do 2023 r.	600 000 zł	EFRR, budżet gminy

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023

2	Dobra droga dla Seniora w Gminie Bielsk Podlaski	od 2020 r. do 2023 r.	1.500.000 zł	EFS , EFRR, Senior +, budżet gminy, budżet państwa
3	Aktywizacja społeczności lokalnych poprzez modernizację świetlic wiejskich.	od 2020 r. do 2023 r.	600 000 zł za remont 1 świetlicy; łącznie 3 000 000 zł	EFRR, budżet gminy, budżet państwa
4	Poprawa komfortu życia mieszkańców poprzez przebudowę dróg gminnych	od 2020 r. do 2023 r.	Od 200 000 zł do 2000 000 zł; łącznie 5280000 zł	EFRR, budżet gminy, budżet państwa
5	Gotowi na sukces	od 2020 r. do 2023 r.	200000 zł.	EFS, budżet gminy, budżet państwa
6	Zwiększenie integracji społeczności lokalnej poprzez stworzenie miejsc do zabawy i aktywnego wypoczynku dla mieszkańców	od 2020 r. do 2023 r.	Od 4 000 zł do 200 000 zł; łącznie 420 000 zł	EFRR, budżet państwa, budżet gminy
7	Budowa plaży wiejskiej wraz z pomostem we wsi Ploski	2022 r.	15 000 zł	Budżet gminy
8	Stworzenie miejsca integracji społecznej	od 2020 r. do 2023 r.	200 00 zł/ za 1 świetlicę; łącznie 400 000 zł	EFS, EFRR, budżet gminy
9	Wzrost aktywności i integracji społeczności lokalnej poprzez remont Ośrodka Kultury Lokalnej w Proniewiczach oraz doposażenie placu zabaw w siłownię zewnętrzną	od 2020 r. do 2023 r.	100 000 zł	EFRR, budżet państwa, budżet gminy
10	Budowa Wiejskiego Centrum Kultury w Ploskach	od 2020 r. do 2023 r.	1 400 000 zł	EFRR, budżet gminy, budżet państwa
11	Zwiększenie aktywizacji strażaków OSP oraz mieszkańców wsi poprzez remont budynku remizy strażackiej we wsi Kożyno	od 2020 r. do 2023 r.	600 000 zł	EFRR, budżet państwa, budżet gminy
12	Podniesiona jakość życia na wsi poprzez remont budynku Biblioteki wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu w miejscowości Ploski	od 2020 r. do 2023 r.	1 000 000 zł	EFRR, budżet państwa, budżet gminy
13	Przemocy mówimy nie.	od 2020 r. do 2023 r.	200 000 zł	EFS, budżet gminy
14	Stworzenie miejsca integracji społecznej poprzez zagospodarowanie placu przy świetlicy wiejskiej oraz grodziska w Haćkach	od 2020 r. do 2023 r.	600 000 zł	EFS, EFRR, budżet gminy, budżet państwa

Źródło: Opracowanie własne

13. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

Jednym z elementów przedmiotowego Programu są mechanizmy włączenia jak największej grupy społeczeństwa w dalszy proces programowania, a także wdrażania i oceny skutków procesu rewitalizacji. Na etapie opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023 udział społeczeństwa został zapewniony przez:

- informacje zamieszczane na stronie internetowej Gminy (obwieszczenia, karty projektów, ankieta, fiszka projektowa, dane kontaktowe);
- ankiety – w ramach opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji przeprowadzono ankietyzację wśród mieszkańców Gminy Bielsk Podlaski oraz pomiotów instytucjonalnych. Wyniki badania ankietowego zostały zamieszczone w załączniku nr 1 – *Diagnozie*.

Badanie ankietowe dotyczące Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski przeprowadzone od lipca do października 2019 r. i dotyczyło następujących kwestii:

- definiowanie listy problemów występujących na obszarze rewitalizacji
- określenie mocnych stron obszaru objętego rewitalizacją z punktu widzenia mieszkańców
- zaplanowanie działań jakie powinny zostać podjęte działania, aby poprawić jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Ankiety można było pobrać ze strony internetowej Urzędu Gminy. Ankiety zostały również rozesłane do sołtysów i organizacji z terenu Gminy. Wypełnione ankiety można było złożyć do Urzędu Gminy Bielsk Podlaski osobiście, wysłać listownie lub poprzez Sołtysów ewentualnie przesać pocztą elektroniczną na adres: gmina@bielskpodlaski.pl. Zwrotnie otrzymano 127 ankiet.

- konsultacje społeczne- z mieszkańcami gminy i podmiotami instytucjonalnymi, a w szczególności mieszkańcami obszaru rewitalizacji. Konsultacje odbyły się w następujących miejscach:

- Świątlicy Wiejskiej w Knorydach w dniu 28.01.2020 roku;
- Ośrodka Kultury Lokalnej w Proniewiczach w dniu 28.01.2020 roku;
- Świątlicy Wiejskiej w Sobótce w dniu 29.01.2020 roku;
- Remizie Strażackiej w Pasynkach w dniu 29.01.2020 roku.

Celem spotkań było przybliżenie mieszkańcom gminy następujących zagadnień:

- podstawowe informacje na temat rewitalizacji
- omówienie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji
- omówienie map obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz kluczowych wskaźników społeczno – ekonomicznych na podstawie których wyznaczono oba obszary.
- omówienie głównych problemów występujących na obszarze rewitalizacji
- przedstawienie harmonogramu prac nad programem
- zebranie uwag, pytań i opinii mieszkańców gminy.
  - Zebranie fiszek projektowych- po spotkaniach konsultacyjnych i omówieniu założeń dokumentu *Diagnoza*, mieszkańcy oraz przedstawiciele instytucjonalni mogli zgłaszać i wypełniać fiszki projektowe (sposób pobrania i odesłania podobnie jak w przypadku ankiet).

Fiszki z propozycjami przedsięwzięć rewitalizacyjnych zbierano do 11.02.2020 r.

Ważnym jest, aby udział lokalnej społeczności nie był ograniczony jedynie do konsultacji na etapie planowania, lecz by możliwe było uczestnictwo także na etapie wdrażania i monitoringu Programu.

Partycypacja na etapie wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji możliwa będzie dzięki pracom organów Gminy Bielsk Podlaski, które będą współdziałały z szerokim gronem interesariuszy procesu rewitalizacji, w szczególności zapewni się udział interesariuszy na etapie wdrażania i opiniowania Programu Rewitalizacji, poprzez możliwość zgłaszania opinii i sugestii.

Monitoring Lokalnego Programu Rewitalizacji służy ocenie aktualności założeń Programu, a także ewentualnej ich aktualizacji. Udział społeczności lokalnej na tym etapie zostanie zapewniony przez możliwość udziału zainteresowanych mieszkańców na etapie sprawozdawczości, w trakcie której analizowane będą postępy realizacji projektów i dokonywanie ewentualnych zmian w Programie. Ponadto sprawozdania zostaną udostępnione za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Gminy Bielsk Podlaski do wglądu osobom zainteresowanym. Interesariusze procesu rewitalizacji będą mieli możliwość proponowania zmian w założeniach Programu na etapie aktualizacji, a także proponowania nowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

14. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Struktura zarządzania realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023 została osadzona w strukturze Urzędu Gminy. Za proces wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji odpowiadać będzie Wójt Gminy, który będzie współpracować z Radą Gminy. Rola organów Gminy w zarządzaniu Programem polegać będzie na jego ukierunkowaniu, uchwaleniu, kontrolowaniu i ocenie. Wśród kompetencji Wójta Gminy Bielsk Podlaski należeć będzie:

- ogólna kontrola nad procesem wdrażaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- uwzględnienie w planach budżetowych gminy finansowania zadań ujętych w LPR,
- nadzór nad Programem oraz podejmowanie decyzji o potrzebie jego weryfikacji na podstawie sprawozdań z monitoringu przedsięwzięć ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

Natomiast do kompetencji Rady Gminy Bielsk Podlaski należy:

- uchwalenie i zatwierdzenie Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski na lata 2019-2023,
- przyjęcie zmian modyfikacji w LPR wprowadzonych po konsultacjach społecznych projektu,
- opiniowanie i uchwalanie zmian oraz aktualizacji LPR.

Kluczowe decyzje związane z procesem rewitalizacji podejmować będzie Wójt Gminy po konsultacjach z zainteresowanymi podmiotami i osobami, do których można zaliczyć sołtysów sołectw objętych programem rewitalizacji, pracowników Urzędu Gminy Bielsk Podlaski zaangażowanych w proces

rewitalizacji, przedstawicieli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne grupy interesariuszy.

W całym procesie tworzenia LPR, jak również podczas wdrażania, istotnym elementem jest zastosowanie mechanizmów uspołecznienia procesu rewitalizacji. Mając na uwadze szeroki i międzysektorowy charakter planowanych działań, niezbędne jest nawiązanie współpracy ze społecznością lokalną aby skutecznie zmieniać obszar rewitalizacji. W związku z powyższym zakłada się wykorzystanie mechanizmów związanych z kontrolą obywatelską i współdecydowaniem.

Działania te obejmować będą:

- Akcje informacyjno-promocyjne z wykorzystaniem strony internetowej,
- Przygotowanie publikacji w prasie lokalnej i współpracę z mediami,
- Współudział i uczestnictwo w organizowanych przez mieszkańców i inne podmioty wydarzeniach,
- Prowadzenie ankiet internetowych, poprzez stronę internetową, oceniających podejmowane działania i umożliwiające zgłoszenie nowych propozycji działań rewitalizacyjnych.

Prowadzone w ten sposób działania zapewnią przejrzystość procesu odnowy, rzeczywistą kontrolę obywatelską oraz umożliwią wpływ na kształt zaplanowanych procesów rewitalizacyjnych w gminie.

15. MONITORING LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Fundamentem dobrze prowadzonego zarządzania projektem jest właściwie zaplanowany i sprawnie funkcjonujący monitoring. Głównym celem monitoringu jest weryfikacja skuteczności działań ujętych w dokumencie. Monitoring powinien być prowadzony w sposób ciągły. Takie działanie zapewni możliwie szybką reakcję na zmiany w otoczeniu programu oraz dodatkowo zwiększy efektywność polityk publicznych.

System monitoringu obejmował będzie:

- nadzór nad poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi;
- kontrolę realizacji całego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski.

Operator rewitalizacji (pracownicy Urzędu Gminy Bielsk Podlaski) zbierać będzie informacje o zrealizowanych w danym roku kalendarzowym projektach. Sporządzać będzie raport zawierający opis realizowanych zadań wynikających z zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski, w szczególności: okres realizacji przedsięwzięcia, opis przedsięwzięcia, cele, podjęte działania, wartość przedsięwzięcia oraz źródła finansowania a także wskaźniki wynikające z Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski jakie zostały osiągnięte zgodnie z celami przedsięwzięcia. Następnie raport przekazywany będzie Wójtowi do zatwierdzenia.

15.1. Wskaźniki monitorowania

Badanie efektów wdrażania nastąpi na podstawie dwóch rodzajów wskaźników: wskaźnika produktu oraz rezultatu. Wskaźniki wyróżniono zgodnie z metodologią badania efektów wdrażania stosowaną przy tworzeniu dokumentów o charakterze strategicznym oraz programowym. Wskaźniki produktu odnoszą się do wszystkich produktów, które powstały w trakcie realizowania Programu oraz w rezultacie wydatkowania przyznanych środków. Mierzony jest w jednostkach rzeczowych. Natomiast wskaźnik rezultatu dotyczy efektów działań, które nastąpiły po zakończeniu i w wyniku realizowania Programu. Informuje o zmianach jakie nastąpiły w wyniku wcielenia w życie danego przedsięwzięcia.

W poniższej tabeli zestawiono wskaźniki produktu i rezultatu projektów planowanych do realizacji w ramach procesu rewitalizacji.

Tabela 18 Wskaźniki produktu i rezultatu projektów planowanych do realizacji.

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa dla obszaru	Zakładana wartość docelowa w 2023r.
Wskaźniki produktu			
Liczba zrealizowanych projektów inwestycyjnych	szt.	0	14
Liczba zrealizowanych projektów społecznych	szt.	0	3
Liczba zrewitalizowanych obiektów	szt.	0	12
Liczba realizowanych programów wspierających seniorów	szt.	0	3
Liczba inicjatyw zapobiegających przemocy domowej	szt.	0	4
Liczba typów organizowanych kursów podnoszących kwalifikacje	szt.	0	3
Liczba zrewitalizowanych (zewnętrznych) miejsc integracji społecznej	szt.	0	11
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	9,88
Długość zmodernizowanych dróg	km	0	7,95
Wskaźniki rezultatu			
Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych	os.	142	80
Spadek liczby wydawanych Niebieskich Kart	szt.	12	3
Liczba utworzonych miejsc pracy	szt.	0	7
Liczba mieszkańców korzystających z oferty kulturalnej	os.	0	200
Liczba osób w wieku 60 + korzystających z dodatkowych zajęć	os.	0	50

Liczba uczestników wydarzeń ukierunkowanych na integrację międzypokoleniową	os.	0	100
Liczba dzieci, młodzieży, osób dorosłych, korzystających z miejsc integracji społecznej	os.	0	200
Liczba uczestników szkoleń z zakresu podnoszenia kwalifikacji zawodowych	os.	0	30

Źródło Opracowanie własne

Wszystkie wartości proponowanych wskaźników są wartościami opracowanymi na podstawie stanu wiedzy w II połowie roku 2019. Będą one na bieżąco uaktualniane w momencie opracowywania szczegółów poszczególnych projektów rewitalizacyjnych (inwestycyjnych oraz tzw. „miękkich”).

15.2. System wprowadzania modyfikacji Programu

Wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu, w tym Partnerzy Programu oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą mieli możliwość zgłoszenia nowego zadania do Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Bielsk Podlaski:

- propozycję nowego przedsięwzięcia, opisaną zgodnie z kartą projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji może zgłosić instytucja pożytku publicznego lub mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przy czym dana osoba może zgłosić jeden projekt raz w roku.
- propozycje zadań zbierane będą raz w roku i muszą zostać złożone do Urzędu Gminy Bielsk Podlaski w wyznaczonym przez niego terminie.
- po upływie tego terminu Grupa ds. Rewitalizacji opiniuje zebrane propozycje zadań rewitalizacyjnych dla danego obszaru oraz zgłaszają własne zadania,
- na kolejnej sesji Rady Gminy, Grupa ds. Rewitalizacji przedstawia zatwierdzone przez Wójta Gminy przedsięwzięcia, które poddane zostaną pod głosowanie przez Radę Gminy w formie aneksu do Lokalnego Programu Rewitalizacji.

16. OCENA STOPNIA REALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Celem ewaluacji jest rozliczenie wyników prac związanych z Programem oraz oszacowanie stopnia oddziaływania Programu, udzielonej pomocy publicznej, w tym również pomocy strukturalnej Unii Europejskiej w odniesieniu do założonych celów. Ocenę powinno się przeprowadzać dwukrotnie: w trakcie oraz na zakończenie realizacji programu. Ocena LPR dla Gminy Bielsk Podlaski będzie prowadzona w następujący sposób:

1. **Ocena przed realizacją LPR:** w celu przeprowadzenia tej oceny analizowane są wszystkie dane wskaźnikowe wykorzystywane do wyznaczenia obszarów i sposobów poprawy stanów kryzysowych. Ocena ta zawiera m.in. analizę problemów na obszarze rewitalizacji oraz wpływu dotychczasowych interwencji. Zgodnie z wymogiem zgodności LPR z polityką wspólnotową oraz horyzontalną UE, polityką regionalną państwa oraz regionu, ocena powinna uwzględniać wpływ Programu na realizację tych zasad.
2. **Pierwsza pełna ocena:** weryfikuje cele i działania LPR oraz projektów włączonych w ten program.
3. **Ocena w połowie okresu realizacji Programu:** sprawdza poprawność funkcjonowania programu, dysponowania środkami, wpływ na sytuację gospodarczo- społeczną w gminie oraz weryfikuje postęp procesu rewitalizacji.
4. **Ocena na zakończenie Programu:** ocenia długotrwały efekt oraz skuteczność wprowadzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji. Podczas tej oceny sprawdzana jest efektywność pomocy oraz wykorzystane środki. Ewaluację końcową przeprowadza Grupa ds. Rewitalizacji wraz z Wójtem i Radą Gminy Bielsk Podlaski.

Proces oceniania pozwala zweryfikować sam program oraz jego długotrwałe efekty. Zaleca się, aby zarówno system, jak i rodzaj oceny LPR odpowiadał ogólnie stosowanej metodologii oceny i systemu sprawozdawczości programów finansowanych ze środków UE. Raport z realizacji Programu powinien zostać upubliczniony. Niezależnie od prowadzenia wyżej wymienionych form ewaluacji, Rada Gminy, a także Wójt oraz Zespół ds. Programu Rewitalizacji mogą inicjować bieżącą ocenę Programu Rewitalizacji, której przedmiotem jest efektywność stosowanych instrumentów i całego systemu wdrażania.

17. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Położenie Gminy Bielsk Podlaski na tle województwa podlaskiego	8
Rysunek 2 Położenie Gminy Bielsk Podlaski na tle powiatu bielskiego.....	9
Rysunek 3 Podział Gminy Bielsk Podlaski na jednostki analityczne	23
Rysunek 4 Obszar zdegradowany w Gminie Bielsk Podlaski w podziale na jednostki analityczne	36
Rysunek 5 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Bielsk Podlaski w podziale na jednostki analityczne	40

18. SPIS TABEL

Tabela 1 Ludność Gminy Bielsk Podlaski w latach 2011-2018	14
Tabela 2 Struktura populacji Gminy Bielsk Podlaski w roku 2018	14
Tabela 3 Podział Gminy Bielsk Podlaski na jednostki analityczne	20
Tabela 4 Podsumowanie analizy wskaźnikowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji na terenie Gminy Bielsk Podlaski – liczba negatywnych wskaźników społecznych	26
Tabela 5 Podsumowanie analizy wskaźnikowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji na terenie Gminy Bielsk Podlaski – liczba negatywnych wskaźników społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, technicznych i przestrzenno – funkcjonalnych	30
Tabela 6 Podsumowanie zjawisk kryzysowych w Gminie Bielsk Podlaski.....	35
Tabela 7 Obszar zdegradowany- dane analityczne	36
Tabela 8 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Bielsk Podlaski	39
Tabela 9 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Bielsk Podlaski- łącznie jednostki analityczne.....	40
Tabela 10 Podsumowanie zjawisk krytycznych w sferze społecznej na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji.....	42
Tabela 11 Podsumowanie zjawisk krytycznych w sferze gospodarczej na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji.....	44
Tabela 12 Podsumowanie zjawisk krytycznych w sferze środowiskowej na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji.....	46
Tabela 13 Podsumowanie zjawisk krytycznych w sferze funkcjonalno-przestrzennej na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji	48
Tabela 14 Podsumowanie zjawisk krytycznych w sferze technicznej na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji.....	49
Tabela 15 Cele szczegółowe programu rewitalizacji Gminy Bielsk Podlaski.....	56
Tabela 16 Zadania inwestycyjne o charakterze rewitalizacyjnym zrealizowane przez Gminę Bielsk Podlaski z udziałem środków unijnych	84
Tabela 17 Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych wraz ze źródłem finansowania.....	87
Tabela 18 Wskaźniki produktu i rezultatu projektów planowanych do realizacji.....	92

19. LISTA ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1 DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO ORAZ OBSZARU REWITALIZACJI GMINY BIELSK PODLASKI	
---	--